

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

SBÍRKA KÁZÁNÍ

PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ

II.

2025/2026

**SBÍRKA KÁZÁNÍ
PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ**

OBSAH

1. Nepoctivý správce (<i>Filip Boháč</i>)	9
klíčová slova: milost, odpuštění, obrácení	
2. Pomoc v manželství (<i>Libor Chaloupka</i>)	15
klíčová slova: vztah, věrnost, Ježíš Kristus	
3. Mojžíš – prorok, prostředník, přimluvce (<i>Martina Kadlecová</i>)	21
klíčová slova: selhání, Boží hněv, milosrdenství	
4. Kde je tvůj poklad? (<i>Miloš Lapáček</i>)	27
klíčová slova: vděčnost, majetek, Boží království	
5. Den Izraele (<i>Marie Jüptner Medková</i>)	33
klíčová slova: obrácení, svědectví, milost	
6. Služba v církvi (<i>Vladimír Pír</i>)	39
klíčová slova: služba, radost, následování	
7. Dílo každého bude zjeveno (<i>Zvonimír Šorm</i>)	43
klíčová slova: nejistota, Boží blízkost, důvěra	
8. Když jde z lidí strach (<i>Jaroslav Vitek</i>)	51
klíčová slova: nejistota, hledání, důvěra	
9. Také o našem poslání (<i>Libor Chaloupka</i>)	57
klíčová slova: poslání, odpovědnost, svědectví	
10. Sieť viery pravé (<i>Tomáš Jun</i>)	63
klíčová slova: výzva, rozhodnutí, služba	
11. V Boží blízkosti je dobře (<i>Lukáš Klíma</i>)	69
klíčová slova: důvěra, odpuštění, Boží milost	
12. Chléb života (<i>Anna Lavická</i>)	75
klíčová slova: nasycení, hledání, naděje	

13. Nauč nás modlit (*Petr Peňáz*) 82

klíčová slova: modlitba, vztah, důvěra

14. Otevři se! (*Marta Sedláčková*) 87

klíčová slova: vyloučení, otevření, přijetí

15. Soudy (*Petr Turecký*) 93

klíčová slova: spor, odpuštění, velkorysost

Nepoctivý správce

POZDRAV

Milost Pána našeho Ježíše Krista, láska Otcova a společenství Ducha svatého ať je v tuto chvíli se všemi námi! Amen. Srdečně vás všechny vítám na bohoslužbě. Přišli jsme, abychom se nechali Bohem obsloužit – abychom si připomněli naději pro nás samotné i pro celý svět.

INTROIT: Ž 113,5–8

PÍSEŇ: NEZ 252 *Čeká mne den*

VYZNÁNÍ VIN

Sestry a bratři v Kristu, teď je před námi chvíle, kdy můžeme přemýšlet taky o tom, co se nám nepovedlo, co zranilo a poškodilo... Můžeme o tom přemýšlet proto, abychom vložili víru do toho, že u Boha se všechny takové věci rozpouští a nemají věčné platnosti. Každý sám za sebe věnujme chvíli tichého přemýšlení o tom, co zrovna my chceme předat do Božích rukou.

MODLITBA

Hospodine, Pane nebe i země,
od tebe proudí vše dobré, radost, láska, odpuštění... Každý tušíme, kde jsme v čem udělali chybu. Všichni jako jeden vyznáváme, že děláme v životě chyby a že občas vyčítáme druhým něco, v čem sami lítáme.
Nechceme v tom pokračovat, ale sami si s tím ne vždy umíme poradit. Máme ale naději v to, že ty jsi právě pro takové lidi přišel, abys jim ukázal cestu ven. Ukaž i nám cestu ven a naplň naše srdce radostnou nadějí, abychom našli odvahu ke změnám.

Amen.

SLOVO MILOSTI

Všemohoucí Bůh, který odpouští všem vyznávajícím hříšníkům, vás obdaruj svou milostí,

odpuť vám všechny vaše hříchy a zbav je moci nad vámi. Upevni, utvrď a posilni vás ve všem dobrém a zachovej vás k věčnému životu. Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Lk 16,1–13

PÍSEŇ: NEZ 553 *Pán z mrtvých vstal*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Př 11,28.

Dnes se budeme společně zamýšlet nad podobenstvím. To bývají takové krátké příběhy, které Ježíš vymýšlí tak, aby nám díky nim něco došlo. Nejde o 100% vysvětlení Božího systému, jak funguje svět, je to takové „připodobnění“. V rámci Lukášova evangelia je tohle podobenství hned za nejslavnějším příběhem „o marnotratném synovi“.

Mezi vykladači se mu říká „sporné podobenství“, protože na první čtení působí dost divně, že Ježíš dává za příklad podvodníka, který mazaně okradl svého pána. Tentokrát žádný soucitný dobrák, migrant, který přišel odjinud, a i přes nepřízeň lidí z okolí nabídl pomoc zraněnému jako milosrdný Samařan. Žádný správce, který dobře hospodařil se svěřeným jméním... ne, mazaný lump.

Tohle je skutečně tak zvláštní, že za ta staletí výkladu Bible přicházeli komentátoři s pestrou škálou uhlazujících výkladů. Protože tohle je i na Ježíše trochu zvláštní materiál.

Jakékoli pokusy o obhajobu toho služebníka, že možná krátil příliš tvrdé dluhy svého pána nebo že si odečetl jen svůj vlastní honorář, to všechno snad utne Ježíš sám, když v osmém verši řekne, že to byl skutečně „nepoctivý správce“. Četli jsme to skutečně správně, není to omyl, Ježíš tady pochválí podivné jednání.

Je to taková lahůdka na nějakou intenzivní biblickou hodinu. Já to dnes projdu tak, abych vypíchnul nějaké to poselství, „message“, kterou v tom vidím.

V každém podobenství je úkol nějak rozklíčovat, jaké jsou v něm role. Co v tom

podobnosti popisuje něco z naší běžné každodenní zkušenosti. Asi nepřekvapí, když postava „bohatého pána“ bude vyhrazena pro Boha.

Bůh jako to zvláštní slovo, pod kterým si můžeme představit to tajemné cosi, co tušíme za existencí vesmíru, za mimořádně jemně nastavenými fyzikálními silami, které drží všechno pohromadě, za zdrojem krásy, která nás láká v jejích přepestrých formách, za nadějí, zdrojem všeho dobrého atp. Když to popíšu takhle plnotučně, tak ano, takový Bůh je skutečně mimořádně bohatý. Je to bohatý pán, který má v podstatě neomezené majetky.

Role „správce“ je tady pro nás. Možná že se můžeme někdy najít i v roli toho, komu jiný člověk pomohl se snášením nějaké těžké nálože tím, že přišel s ulehčením, že část toho nám pomohl odhodit, odpustit...

Primárně si ale máme zapřemýšlet, jak jsme na tom s tím spravováním zdrojů, které jsme každý v životě dostali, abychom s nimi nějak nakládali.

Jsem přesvědčený, že je možné si pod těmi zdroji představit i peníze, ale že Ježíš určitě nemyslí jen a pouze peníze. Každý z nás má něco, čím je schopen v životě podnikat všelijaké věci, nehledě na to, kolik má peněz. Každému z nás něco jde.

Potřebujeme se navzájem. Jeden rozumí stavebnímu materiálu a dovede budovat. Další má cit pro barvy, pro estetiku, a dovede místnost pěkně vymalovat, opatřit ji tvary a věcmi, které rozveselí srdce. A jiní v té místnosti zase něco šikovného uvaří, zahrají písničku atd. Tohle snad mohou být nějaké ty zdroje, které máme k dispozici.

A v prvním verši o správci stojí, že tohle nechává tloustnout samou nečinností, že to promarní. Tohle něco, co člověk dostal k užívání, neužívá. Nic moc z toho není. Nebourá se, nestaví se, místnosti neslouží pomalu k ničemu... A tohle Bůh nevidí rád.

Ještě aby jo, když je Tvůrce. Bůh je tvořivost sama a my jako jeho obrazy na zemi máme to zadání nějak zpřítomňovat, zrcadlit Boha jeden druhému podle toho, jak jsme každý utvořeni. Když se to neděje, tak člověk promarní své svěřené zdroje.

V podobenství si toho správce zavolá a řekne mu, že je třeba složit účet z té své činnosti a že to takhle dál rozhodně nejde. V takovém stavu, milý člověče, fakt nemůžeš dál být správcem těch mých darů.

A pak následuje verš, který jsme si rádi opakovali se spolužáky na teologické fakultě: „Co si počnu... Kopat neumím, žebrat se stydím.“

Správce se přestal starat jen o sebe a vyšel k lidem. Člověk, kterému došlo, že byl teď hodně líný a že je to problém, tenhle člověk se sebral a šel za druhými.

Snad to není příliš velká fabulace, když řeknu, že ten správce šel za jinými lidmi, aby jim pomohl s nějakou náloží v životě. On v podstatě šel lidem povídat o odpuštění, smazání dluhu, nebo aspoň velké části.

Je to součást evangelijního poselství, že Bůh „nepočítá křivdy“, že otec marnotratného syna se k němu rozběhne, obejmeme ho a nežádá vyrovnání toho, co si mladší syn předtím odnesl pryč. Tohle se Bohu – pánovi z podobenství líbí a chválí to.

A ano, je to nespravedlivé. Aspoň z perspektivy matematické logiky, kdy pokud mám někde 10 jednotek, které odečtu, tak je třeba 10 nahradit, aby to zase vycházelo. Já praštím tebe, ty praštíš mě, a tak je to spravedlivé, oko za oko. A jakkoliv odpuštění je v tomhle smyslu ne-spravedlivé, je to speciální Boží spravedlnost. Čteme v knize Přísloví (Př 11,28): „Kdo doufá ve své bohatství, padne, kdežto spravedliví budou rašit jako listí.“

Ještě jedna věc. V devátém verši mluví Ježíš o tom, že majetek jednou pomine, a potom půjde o to, aby byl člověk přijat na věčnosti. Myslím, že učedníky a napříč staletími i nás právě teď Bůh pošťuchuje, abychom si promysleli, jak jsou na tom naše činy z pohledu Božího království.

Jak to, co děláme s věcmi, které kupujeme, se vztahy, které všelijak spravujeme tady na zemi, jakou to má asi hodnotu pro tu Boží realitu, která jednou přijde?

Protože „majetek pomine“. Jak to říká Smrťák v divadle Jára Cimrmana: „Je zakázáno brát si s sebou cokoli na onen svět.“ Majetek skončí spolu s tímhle žitím a toho, co jsme

si křečovitě hromadili, se ujmou jiní a nejspíš s tím naloží jinak, než jsme zamýšleli my.

Ježíš tím snad chtěl učedníky vyzvat k přemýšlení, zda dělají se svým majetkem a penězi něco, co má význam a smysl i pro Boží realitu. Že je docela důležité se čas od času pověnovat tomu, zda energie a čas života, který mi zbývá, investuji tam, kde to má smysl a co obстоjí z hlediska věčnosti.

Lidé, kteří procitli z klinické smrti a vrátili se do běžného žití, přicházeli s tím, že ta po-smrtná realita, do které jim bylo dáno nahlédnout, jim rezolutně ukázala, které hodnoty sto-jí za to.

Že skutečná hodnota je opravdu v pěkných vztazích, v kráse projevené mezi lidmi, v umění, v soucitu s potřebnými atp. To, co asi tak nějak tušíme z pohádek i z kostelových promluv. V manažerských příručkách se objevuje taková rada: „Začni své priority pořádat podle toho, co chceš, aby bylo jednou napsáno na tvém náhrobku.“

My, kteří jsme vložili důvěru v nadějná slova evangelia, víme, že to náhrobkem nekončí. Takže to můžeme chápat jako pozitivní výzvu. Co jednou bude stát na tom náhrobku? „Způsobně plnil pracovní povinnosti, neřekl ani jedno sprosté slovo, vždycky všechno poctivě snědl, chodil vždy včas, měl vždy uklizeno...“ – to by mi bylo docela líto. Anebo by tam snad mohlo stát něco z toho, co na náhrobcích vídáme také: „milující otec, manžel, lékař, učitel...“ A věc je, kudy se blížit k tomu, aby tam právě tohle stálo.

Když si takhle nastavíme vnímání, tak snad budeme spatřovat více příležitostí, kudy se k tomu blížit. Pomáhá nám zjistit, co není v životě tak důležité, co neobsto-jí na té druhé straně skutečnosti, protože je to fakt jen upocená výplňová vata.

Aby pak to, co děláme, co říkáme, co kupujeme, čemu věnujeme svůj odkapávající životní čas, aby to přinášelo ovoce, které nepodléhá zkáze. Ovoce, které je v dobrém slova smyslu „trvanlivé“, protože jeho spotřební doba není na měsíce a roky, ale má božské trvání.

To dnešní podobenství nás k takovým úvahám může inspirovat. A jestli nás zpočátku provokovalo, že Ježíš pochválil někoho nepoctivého, tak se zeptejme, kdo je schopen být stoprocentní, po celý svůj životní čas jen a jen poctivý a za všech podmínek dokonalý?

Potom je reálně dobrá, hodně dobrá zpráva, že i s námi, kteří býváme nepoctiví správci svěřených životních zdrojů, dovede náš Pán jednat takhle velkoryse, abychom i my hledali cesty, jak tady být co k čemu. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 399 *Učiň mě, Pane, nástrojem*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš Pane,
při prohlížení toho, co za námi v životě zůstává, vidíme leccos, co bolí do očí. Ať už jsme ochotni to přiznat, nebo ne, tak každý vidíme něco, kvůli čemu jsme vyváděli úplně zbytečně. Děkujeme moc za to, že ses rozhodl všechny ty úlety a přešlapy nechat zmizet – a moc tě prosíme o dobré nápady a motivaci k realizování toho, co dobrý smysl má. Společně k tobě voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Myslíme teď na naše přátele, kteří procházejí obtížnými chvílemi. Myslíme na nemocné, osamělé, na ty, kteří mají období, kdy je pro ně život až moc těžký. Prosíme, aby našli naději, aby se jim dostalo pomoci a povzbuzení.

Společně k tobě voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosíme tě za dobrý průběh a vyústění komplikované globální situace v politice. Prosíme za moudrost a odvahu pro mocné lidi, kteří rozhodují o světovém dění více než jiní.

Společně k tobě voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosíme, vyslyš naše modlitby, ať už je řekneme nahlas nebo v tichosti.

S důvěrou, že nám nasloucháš, k tobě společně voláme slovy, která mladé církvi předal Pán Ježíš: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: Mt 6,33

POŽEHNÁNÍ

Hospodin pro nás učinil velké věci. Ať jeho láska s vámi zůstává a dá vám odvahu dělat veliké věci pro vaše bližní na zemi – ve jménu Otce, Syna a Ducha svatého. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 788 *Jsi naděje v zlých dnech*

Pomoc v manželství

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce, Syna a Ducha svatého.

INTROIT: Ž 105,1.4-5

Chválu vzdejte Hospodinu a vzývejte jeho jméno, uvádějte národům ve známost jeho skutky. Dotazujte se na vůli Hospodinovu a jeho moc, jeho tvář hledejte ustavičně. Připomínejte divy, jež vykonal, jeho zázraky a rozsudky jeho úst.

PÍSEŇ: NEZ 130 *Nuž Pánu všichni zazpívejte* (1.-4. sloka)

MODLITBA

Hospodine, náš Otče,
uprostřed tohoto světa a svého života hledáme u tebe bezpečí, pokoj a radost.
U tebe je pokoj, neboť u tebe je náš Pán, který za nás za všechny zemřel, pro nás z mrtvých vstal a nás s tebou smířil, abychom navěky byli tvými dětmi.
Ano, Otče, u tebe je pro nás odpuštění a přijetí. Nyní tě prosíme za tvé Slovo, dávej nám je, aby nás očistilo a obnovilo a pro své milosrdenství nedopouštěj, abychom odtud odcházeli bez tvého požehnání. Dej, aby na tomto místě a všude, kde se tvůj lid shromažďuje, zněl hlas díků činění a aby odtud pronikla změna do celého našeho života i okolí, aby lidé, kteří nás v týdnu potkají, poznali, že jsi s námi mluvil ty a že nás tvá přítomnost proměnila.
Odpusť nám naše hříchy a viny pro Pána Ježíše Krista. Tobě, Bože Otče, Synu a Duchu svatý, tobě patří všechna sláva, čest a moc.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: Mal 2,10-16

PÍSEŇ: NEZ 602 *Pamatuj, člověče, proč tě Pán Bůh stvořil*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Mal 2,15.

Až nepříjemně hluboko se zabodávají ostny prorockého slova, jímž Pán Bůh tepe zlořády v lidu. Až neúprosně zasahuje. Mluví do nových a nových souvislostí a oblastí života. Neomezuje se jen na oblast sváteční, náboženskou, obětní. I tam míří svými výtkami, protože tam vidí nedostatky: nedostatek obětavosti. Nepořádky a zlořády při obětech. Vypočítavost a omrzlost kněží. Ztrátu naděje.

A teď přechází do útoku na další oblast. Ten, koho se Pán Bůh ujal, koho si zamiloval, není nikdy a nikde svrchovaným pánem, nemůže se nikdy a nikde uzavřít do svého soukromí, nemůže se nikdy a nikde schovat před Hospodinem. Není před ním nikdy a nikde bezpečný. Milující Pán Bůh mu chce do všeho mluvit. Má právo do všeho mluvit. Protože mluví, zasahuje, útočí z pozice věrné, neochvějné lásky. A každá láska je velice náročná. Nechce se dělit s nikým. Nespokojí se s částkou. Chce všechno.

1.

Tak se před očima milujícího Otce všech otevírá zlořád, s nímž se snad mnozí smířili, na nějž si už zvykli, protože jej pokládali za nevyléčitelný a skoro normální a přirozený projev života: „věrolomnost“ vůči bližnímu (Mal 2,10.11.14.15.16). Zásadu: kdo s koho. Člověk člověku vlkem. Kořistnictví. Nedodržování slova a smluv. Snad to bylo pro mnohé, snad to pro mnohé i dnes je překvapení, že Pán Bůh mluví i do našich vztahů lidských, sousedských, v rodině, ve sboru, v práci, v obchodě či v dílně. Že nám nevytýká jen věrolomnost, nevěrnost vůči sobě, ale i nevěrnost a věrolomnost vůči lidem. Že má svá měřítká nejen na náš vztah k němu, ale i na naše vztahy vzájemné. Izrael po návratu ze zajetí začal budovat na troskách nový život. Nemohl prostě žít dál, jako by se nic nestalo. Musel hledat novou odpověď na nové otázky. Musel se vyrovnat s novými nároky, s novými svody v novém období. Učaroval jim pohanský způsob myšlení a jednání. Nechali si jej vnutit. Pokládali jej za moderní. Za přiměřený pro jejich dobu. Podlehli mu. Přestali všechno hodnotit měřítkem Boží smlouvy, jeho zaslíbení a přikázání. Přestali odpovědně promýšlet novou situaci a nové příležitosti ve světle Boží smlouvy. Její platnost asi omezili prostě na oblast náboženskou, sváteční či na staré příležitosti, tradiční a vžité. V nových příležitostech však už mysleli svobodně, nezávazně. Nyní musí slyšet, že věrolomnost vůči bližnímu je také přestoupení Boží smlouvy. Pán Bůh vystupuje

nejen proti těm, kteří jsou nevěrní jemu, ale i proti těm, kteří jsou věrolomní vůči lidem.

Nestalo se nám to často, že jsme v nové době podlehli svůdnému a lákavému, snadnému a pohodlnému životnímu způsobu? Že se v našich vztazích uhnízdily zjevy, které tam vůbec nepatří? Že jsme si nechali vnutit způsob běžný ve světě a opustili jsme lehce mnoho dobrých věcí? Upoutaly nás nové způsoby. Protože se změnila doba, mění se i životní způsob a vztahy. A to nové se vždy rodí namáhavě a bolestně. Namáhavě hledáme nové, pravé vztahy k lidem. Obtížně hledáme měřítko lidských vztahů. Zde je: „Což nemáme my všichni jednoho Otce? Což nás nestvořil jediný Bůh?“ (Mal 2,10) Pán Bůh je základem jednoty nás všech. V Něm a pro Něho patříme všichni bez rozdílu k sobě. V Něm a pro Něho jsme jedna rodina. V Něm a pro Něho je každý člověk člověkem. Pán Bůh je zárukou i dárce našeho lidství. Bez Něho je naše lidství ohroženo a otřeseno. Bez Něho jsou naše vztahy ohroženy a otřeseny.

Prorocké slovo jde však ještě dál. Vnáší světlo a pomoc a naději, vnáší pořádek a řád i do vztahů rodinných a manželských. I tam chce vnést pravdu, radost a svobodu. I tam chce všechno postavit na pevný, spolehlivý základ. Hodně se mluví o těžkostech, které doléhají na naše rodiny. Na všech stranách slyšíme stesky nad rozkladem manželství. Vztahy v manželství a v rodině procházejí hlubokou krizí. Také Izrael procházel takovou krizí. I tam byly manželské a rodinné vztahy ohrožovány. Obklopen pohany, musel po zajetí hledat nový způsob, jak s nimi vyjít. Svod pohanství nepronikl jen do životních způsobů, ale i do rodin a manželství. Mnozí dávali přednost „dcerám cizího božstva“ (Mal 2,11). Opouštěli a propouštěli své ženy a brali si ženy cizí (srov. Neh 13,23–27; Ezd 10). Důvodů se vždy najde dost a dost – touha po změně, touha sblížit se s okolím.

2.

Touha vyniknout i pomocí pohanské ženy. Využít jejích styků i vlivů jejího příbuzenstva. Nevíme přesně, co bylo rozhodující, ale nestačí slyšet, že dávali přednost ženě cizí? Že tedy docházelo k rozvatům a rozvodům? I když tehdejší manželská a rozvodová praxe byla jiná než dnes, je to vždycky zlé, dojde-li k rozvratu, i když třeba nedojde k rozchodu. Někdy snad rozchod už není tak zlý jako rozvrat.

Kde byl kořen rozkladu a rozvratu? Kde je kořen rozkladu a rozvratu manželských i rodinných vztahů dnes? Patrně v tom, že mají falešný, nepevný základ. Co je vlastně

základ manželství? Co je vlastně manželství a rodina? Společenství dvou lidí? Místo, kde dochází k nejužšímu styku? Kde se mohou vyžívat? A když se nasytí, když si už nejsou vzácní, co potom? Z čeho žít? Proč ještě spolu žít? Kde je zdroj síly, která obnovuje a osvěžuje, která sílí, abychom nesli a unesli břemeno, která dává odvahu k dorozumění a k trpělivosti?

Prorocké slovo přináší nečekanou radu. „Oč má ten jeden usilovat? O Boží potomstvo“; v kral. překladu: „Aby hledali semene Božího“. Co má tedy každý hledat? Boží potomstvo, símě, „semeno Boží“. Navazuje tím na zaslíbení, které provázelo a sílilo všechny izraelské rodiny: narodí se Spasitel pro všechny. Každá rodina mohla vyhlížet s nadějí: snad právě její syn bude ten zaslíbený Spasitel, pomocník a Král. Tohle zaslíbení a tahle naděje byla pro ně velikou silou a pomocí. Chránila (bránila) před zevšedněním a unuděním. Tmelila dohromady. Pomáhala překonávat nesnáze a pokušení. Dodávala stále napínavosti a napětí – ukazovala vpřed, do budoucnosti, k cíli.

Ovšem, co tohle pro nás dnes znamená? Spasitel přece už přišel. Nikdo z našich dětí Spasitelem nebude. Co pro nás znamená „usilovat o Boží potomstvo“, hledat símě Boží? Nepřeslechněme: tohle slovo ukazuje vpřed, do budoucnosti. I naše manželství, i naše rodina má budoucnost. Nežijeme jen v přítomnosti a pro přítomnost, abychom ji vychutnávali až do dna. Je před námi budoucnost. Myslet na ni, připravovat ji, žít pro ni a z ní – to je veliká pomoc v obtížích přítomnosti. Osvobozuje totiž od soustředění na těžkosti a nesnáze. Volá k budování. I manželství a rodina se přece musí budovat. Její cíl je v budoucnosti. Tam se ukáže, zda jsme je budovali na dobrém základě a dobrým materiálem a dobrým způsobem.

Neztroskotalo proto mnohé manželství, že ztratilo výhled budoucnosti? Že utonulo v nesnázích a obtížích? Neztroskotali mnozí proto, že přestali budovat? Že čekali na nějaký zázrak, který je promění a zachrání? A pak: prorocké slovo ukazuje na děti. I tím dává radu v nesnázích a těžkostech. Nejde jen o ty dva. Jde i o ty, kteří přijdou po nás. Ohled na ně, pomyšlení na jejich prospěch také dovede zabránit nejhoršímu. Rozvratem přece trpí děti. Nesou stopy po celý život.

3.

Ale prorocké slovo ukazuje dál než k dětem. I bez dětí může být manželství pravé a plné.

Manželství a manželský vztah má cenu i sám v sobě. Co kdybychom vzali tohle slovo doopravdy a doslova: hledat semene Božího, Boží símě = hledat Krista! Není právě tohle ta rada, kterou všichni tak naléhavě potřebujeme? Není to ten základ, který nám tolik chybí? Není právě tohle ta naděje, která tolik sílí a pomáhá?

Hledat Krista: co to asi znamená pro nás?

- a) Hledat u Ježíše radu a pomoc v radostech i těžkostech. Ptát se na něj.
- b) Následovat jej v životě. Učit se u něho životnímu způsobu: Nehledat jen svých věcí, svého prospěchu, svého užitku. Nebýt sám ve středu všeho tak, aby se kolem nás muselo všechno a všichni točit. Myslet na druhého. S ohledem, trpělivostí, nadějí, obětavostí.
- c) Nezbožňovat ani sebe, ani druhého. Nedat se zbožňovat. Nezbožňovat ani své manželství, ani svou rodinu. Je něco nad všechno vyšší.
- d) Nikdo z našich dětí nebude Spasitelem, jsou však všechny pozvány, aby se staly jeho učedníky.
- e) Ježíš Kristus je dárce, záruka i Pán také našeho manželství a naší rodiny.

Hledáme ho i tam? Podřizujeme se mu i tam? Učíme se u něho a od něho i tam?

PÍSEŇ: EZ 477 *Snažujme se ve všem právě*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA: (např. z: Agenda ČCE, Díl druhý. Praha 1988, s. 227)

POSLÁNÍ: Kol 3,18–21

POŽEHNÁNÍ

Hospodin tě požehná a ochrání tě. Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a bude ti milostiv. Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 314 *Za dar slova, Bože milý*

Mojžíš – prorok, prostředník, přímluvce

POZDRAV

Milost a pokoj ať se nám rozhojní poznáním Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. Amen.

INTROIT: Ž 95,16b–17

PÍSEŇ: NEZ 81 *Ó Pane, smiluj se nad námi*

MODLITBA

Hospodine, Bože náš a Otče,
na začátku dne se obracíme k tobě. Pomoz nám se modlit, soustředit svoje myšlenky k tobě. U tebe je světlo, ale v nás někdy bývá tma. Někdy se cítíme, že je všeho na nás moc, ale ty nás neopouštíš. Často nám docházejí síly, ale u tebe je pomoc. Někdy v sobě cítíme naštvanost, ale u tebe je trpělivost. Někdy se nás zmocňuje nepokoj, a tak moc děkujeme, že ty dáváš do našeho nitra uklidnění, že naše zmítající se srdce a naše vířící myšlenky mohou spočinout v tobě.

Bože, někdy tvoje cesty nechápeme a jen těžce nalézáme. Ty však máš originální a dobrou cestu pro každého z nás. Prosíme, dávej nám směr a sílu pro každý další krok a důvěryplný a radostný výhled ke tvému království. Pochváleno buď, Bože, tvé svaté jméno.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Ex 32,1–6

PÍSEŇ: NEZ 578 *Studně nepřevážená*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Ex 32,7–14.

Milé sestry a milí bratři, divadlo Exodus pokračuje další scénou, a to skutečně velmi

bouřlivou.

Izraelci, před třemi měsíci vyvedení z otroctví, křepčí kolem zlatého telete. To vyescalovalo bouřlivé emoce nejprve Boží, pak i Mojžíšovy. Tak prudký výbuch hněvu (planoucí hněv) – že to fakt nechceš! Ale lid jako by o tom zatím nic nevěděl. Celé se to odehrává někde v oblacích kolem hory Sinaj, ze kterých se ozývá Hospodinovo „skoncuji s nimi“.

„Mojžíši,“ pravil Bůh, „jsem hrozně zklamaný z toho, co ten tvůj lid dělá.“

„To já taky,“ řekl na to Mojžíš. „Ale proč říkáš, že je to můj lid? Pane Bože, není to trochu divné? Pokud se lid drží Tóry, říkáš o něm, že jsou tvým lidem, ale když jsou neposlušní, říkáš najednou, že je to můj lid?“

„To můj hněv, Mojžíši, ze mě promlouvá.“

„Nechat se unést hněvem k ničemu nevede. S tím se nikam nedostaneš. Mimochodem: Copak nevíš, jak dlouho žil tenhle lid obklopen všelijakým modlářstvím? Probud', prosím, své milosrdné srdce, odpusť jim jejich hříchy!“

Modlářství? Co je to modlářství? Je to zkažené nebo nemocné náboženství, vztah k Bohu, který se vymkl z kloubů. Uctívání něčeho, co Bůh není, ale přesto se k tomu tak chovám, jako by to Bůh byl. Určuje mě to, místo aby mě určoval Pán Bůh svým slovem. Modlářství je uctívání něčeho, co je méně než Bůh. A z hlediska biblické víry uctívání čehokoli, co je méně než Bůh, nevede člověka ke svobodě a tvořivosti, ale k zotročení a závislosti. Modly odjakživa lámou srdce svých ctitelů a slibují, co nemohou splnit. Pouze předstírají, že mohou naplnit lidské srdce. Ale opravdu naplnit lidské srdce dokáže jen ten, kdo je stvořil. Kdo uctívá něco, co je méně než Bůh, neumožňuje Bohu, aby maximálně využil celý potenciál toho, co je člověk, ke svým dobrým věcem.

Modlářství bychom neměli příliš těsně spojovat s uctíváním soch a obrazů ze zlata, stříbra a drahého kamení, jak o nich hovoří izraelští proroci. Modlářství má tisíc převleků a netýká se jen posvátných artefaktů a projevů náboženské estetiky.

V našich současných evropských souvislostech, kdy jsme se tak pěkně od Boha emancipovali, osamostatnili a odstříhli, se spíš nabízí otázka: Kdo nebo co se vyškrábe na uprázdněný trůn lidského srdce poté, co z něj byl sesazen Bůh?

Kdo nebo co se vyškrábe na uprázdněný trůn lidského srdce, když se naše evropská kultura odtrhla od vztahu k Tajemství, kterému říkáme Bůh?

Mojžíš je mužem situace, mužem všech situací, je tam, kde je ho zapotřebí, zcela a beze zbytku se oddává svému úkolu. Je prorokem, ačkoli jím být nechtěl, necítil se na roli politického a vojenského vůdce. Mojžíš jako prorok (rokuje, mluví pro Hospodina) v první řadě stojí na straně Boží. Nedá se říct, že by stál proti lidu, ale pro jeho dobro dělá všechno, aby je udržel na Boží cestě.

Mojžíš jako prorok je zároveň prostředník. Stojí uprostřed mezi Bohem a jeho lidem. Co všechno už zprostředkoval? Faraónovi Boží vůli, lidu vyvedení do svobody, Boží napomenutí i povzbuzování, sycení a ochranu. Zprostředkovává lásku, péči Boha, Otce v nebesích. Tentokrát se však Mojžíš postaví Bohu do cesty, zastoupí Bohu cestu – a zafunguje jako příměluce (soudce – neochvějný obhájce).

„Teď mě nech, ať proti nim vzplane můj hněv a skoncuji s nimi; z tebe však udělám veliký národ.“ (Ex 32,10)

Hospodin Mojžíšovi oznamuje, že lid Izraele zahubí a nechá vzejít novému lidu právě z něho! Ty jó! Tak to by bylo něco! Mojžíš by se tak stal novým praotcem lidu. Hospodin s ním plánuje nový počátek jako s Noem nebo Abrahamem. Jméno praotce, zakladatele národa, o němž se vyprávěly legendy a od něhož se odvozoval původ a identita (tedy, kdo jsme my, nebo kým máme být my – po vzoru našeho praotce). To bylo ve starověku důležité. Slovy „z tebe však udělám veliký národ“ nabízí Hospodin Mojžíšovi neobyčejně vznešené postavení a poslání. Ale Mojžíš to odmítne. Jako by to ani neslyšel. Možná si to pro krušné chvíle svého povolání uchová ve svém srdci jako Boží pochvalu. Nakonec jednu hvězdnou kariéru už Mojžíš kvůli Božímu lidu za hlavu hodil. Byl přece princem egyptským, tedy následníkem a dědicem trůnu faraónů!

Mojžíš místo toho začne Boha naléhavě prosit o něco jiného. Mezi Hospodinem a Mojžíšem probíhá zvláštní rozhovor. Hospodin Mojžíše žádá o svolení, aby mohl vykonat trest nad nehodným lidem: „Mojžíši, teď mě nech, ať je zničím.“ A Mojžíš se staví před lid, Hospodinu do cesty. Zajímavé: jako by nemluvil Hospodin, Stvořitel vesmíru, s přece jen nepatrným lidským tvorem, ale s partnerem. Ne absolutní nadřícenost

a absolutní podřízenost, ale partnerství. A zároveň z toho cítím velký oboustranný respekt.

Mojžíš odpovídá Bohu: „Nezlob se, ale já to nedovolím. Jestli to uděláš, tak jsi zradil smlouvu, ke které ses zavázal. Co tomu řeknou Egypťané?“

Je to celkem troufalost, s jakou se Mojžíš staví Bohu do cesty. A pak ještě několikrát se takto Mojžíš vzepře Hospodinově vůli, postaví se mu do cesty, když se znovu a znovu přimlouvá za lid a snaží se ho zachránit, aby se na ně Hospodin nevykašlal, nenechal je na holičkách.

Podle rabínských výkladů v tom tkví nejvlastnější tajemství Hospodinovy cesty s Mojžíšem. V knize Exodus Mojžíš říká: „Bože, jestli je chceš vyhladit, tak mě vymaž ze své knihy.“ (Ex 32,32) Tahle Mojžíšova opovážlivost by mohla vyvolat spravedlivý Boží hněv. Nic takového ale nepřichází. Naopak, Hospodin si „dá říct“ a svůj lid nelikviduje. Pán vesmíru poslechne maličkého lidského tvora, který si počíná jako neochvějný obhájce svých lidí. Dokonce Mojžíšovi přitaká a podobá se tak moudrému otci, který s úsměvem zjistí, že jeho synek konečně pochopil něco důležitého a chová se přesně tak, jak si otec celou dobu tajně přál. Mojžíš zřejmě přesně vystihl Boží vůli, a tak jsou jeho statečné přímlyvy za nevěrný lid vyslyšeny.

Podívejme se ještě na Mojžíšovy argumenty. Prvním argumentem je: Co by tomu řekly ostatní národy? „Mojžíš prosil Hospodina, svého Boha, o shovívavost: ‚Hospodine, proč plane tvůj hněv proti tvému lidu, který jsi vyvedl velikou silou a pevnou rukou z egyptské země?‘ Proč mají Egypťané říkat: ‚Vyvedl je se zlým úmyslem, aby je v horách povraždil a nadobro je smetl z povrchu země.‘“

Mojžíš argumentuje Boží pověstí. Jedná se tu o Hospodinovu pověst. Je skutečně pro Hospodina „dobrá pověst“ tak důležitá? Stvořitel vesmíru bude určitě háklivý na svou dobrou pověst u obyvatel zeměkoule. Jenže kdo tady kazí dobrou Boží pověst? Je to skutečně Bůh? Úkolem Izraele bylo působit jako „světlo pronárodů“. Boží lid měl ztělesňovat na této zemi „Boží království“. Při pohledu na Izrael měly pronárody vidět, jaké to je, když Hospodin přebývá uprostřed svého lidu. Kdykoli Boží lid v této roli selhával a dělal Pánu Bohu ostudu, bylo to i okolním národům ke škodě. A protože Mojžíš

úkol Izraele znal a věděl, že Hospodinu záleží i na okolních pohanských národech, dělal všechno pro to, aby se jeho lid mohl stávat oním „znamením ukazujícím k nebi“. Pomyšlení na posměch Egyptanů je pro něj nesnesitelné.

Mojžíš má ale ještě další argument, který vytahuje jako hlavní zbraň proti Hospodinu: Smlouvu, Hospodinovu přísahu Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. Vždyť jsi Pane Bože slíbil Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, že jejich potomstvo rozmnožíš a dáš jim zemi! „Rozpomeň se na Abrahama, na Izáka a na Izraele, své služebníky, kterým jsi sám při sobě přísahal a vyhlásil: Rozmnožím vaše potomstvo jako nebeské hvězdy a celou zemi, jak jsem řekl, dám vašemu potomstvu, aby ji na věky mělo v dědictví.“ (Ex 32,13)

Mojžíš při obraně lidu připomíná Hospodinu jeho přísahu praotcům. Nemůže přeci lid vyhladit, když Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi slíbil, že jejich potomstvo rozmnoží a dá mu zem. Bůh v hebrejské Bibli není vladař, který vznáší přísné a nesmlouvavé požadavky, z jejichž neplnění vyvozuje sankce. Není tvrdým, nesmlouvavým, neústupným principem, ale představuje se jako ten, kdo si svůj lid zamiloval a trpělivě ho vychovává. Když Izraelity kárá nebo jim hrozí trestem, je to vždycky proto, aby je přivedl k nápravě a aby je trestat nemusel. Jako každý dobrý otec kázní svého syna jen proto, že ho miluje. Nikdy mu neřekne: „Tak tohle jsi přehnal, od této chvíle už nejsi můj syn, jdi pryč, už tě nechci vidět.“ Jako dobrý Otec má radost, když se jeho dítě rozvíjí dobrým směrem. Boží láska k nám, ze které žijeme a ve kterou věříme, není podmíněná naší vzorností a bezhříšností. Bůh je láska. A nepodmíněnost Boží lásky je naše největší životní jistota.

Divadlo Exodus končí tuto scénu: „A Hospodin se dal pohnout k lítosti nad zlem, o němž mluvil, že je dopustí na svůj lid.“

Není to dojemné? Dojatý Pán Bůh? Pohnutý k lítosti? Židovští učenci to komentují tak, že Hospodin zbožnému člověku našeptává, jak se má k němu přimlouvat, aby ho mohl vyslyšet. Bůh navádí své věrné, jak ho mají přemlouvat, aby mohl přesednout z trůnu soudu na trůn milosrdenství. Podle židovské víry Bůh touží být přemlouván, aby jeho milosrdenství mohlo vždy zvítězit nad přísností a spravedlností.

V Ježíši Kristu však už Bůh z trůnu soudu na trůn milosrdenství přesedl, tím trůnem se mu stal kříž, na kterém se ukázal všemohoucím ve své lásce a milosti. A to je dojemné, nikoli však laciné. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 195 *Vzdávám ti, Bože, chválu svou*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Bože,

věříme, že z nás chceš tvořit lid, společenství, které tvé blízkosti věří víc než strachům, sobectví a jalovému panikám. Počítáš s námi – dej, ať my počítáme s tebou. Za to tě, Bože, prosíme.

Bože, otevíráš pro nás cestu svobody a naděje. Prosíme za ty, kdo žijí v totalitě, v krutém diktátu mocných, kdo svobodu zažívají jen v tichém rozhovoru s tebou ve svém srdci. Prosíme za ty, kdo prožívají obavy a hrůzu z despotické moci. Za to tě, Bože, prosíme.

Bože, prosíme za ty, kdo si kladou otázky nad smyslem svého života, své práce, svého snažení.

Prosíme, ať tvá blízkost přemáhá úzkosti, zoufalství i bezradnost. Prosíme, přicházej se svým pokojem do našich životů a vzájemných vztahů. Prosíme, ať tvoje spravedlnost a milosrdenství se projevují v našich dnech a v našem žití. Za to tě, Bože, prosíme.

Otče náš...

POSLÁNÍ: Ř 12,21

POŽEHNÁNÍ

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi námi. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 748 *Ó Králi věků důstojný*

Kde je tvůj poklad?

POZDRAV

Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi.

INTROIT: Ž 100,1–5

PÍSEŇ: EZ 150 *Chvaltež Nejmocnějšího*

MODLITBA

Milosrdný Bože,
oslavujeme tvou štědrost, kterou zakoušíme. Věříme ve tvou péči a věrnost. Vyznáváme, že máme dost a nijak nestrádáme. Pokud občas skuhráme, je za tím naše neskromnost a chtivost. Ty vedeš opačným směrem: k pokoře a tichosti, ke střídmosti a štědrosti.

Jsme stále znova zahanbováni Kristovým: „Kdo tě uhodí do pravé tváře, nastav mu i druhou; a tomu, kdo by se s tebou chtěl soudit o košili, nech i svůj plášť. Kdo tě donutí k službě na jednu míli, jdi s ním dvě. Kdo tě prosí, tomu dej, a kdo si chce od tebe vypůjčit, od toho se neodvracej.“ (Mt 5,40–42)
V těchto slovech nás voláš na úzkou cestu následování; musíme však pokorně vyznat, že se jí vzpěčujeme. Je tak nesnadné vykročit proti proudu téměř všech lidí okolo! Leda v moci tvého Ducha a v síle tvého Slova a v pokoře vděčného hříšníka, který vnímá tvou milost jako energii ke službě druhým.

A tak o to vše upřímně prosíme, Bože. Přispoř nám Ducha, Slova i milosti, abychom ti vzdávali díky jak svými ústy, tak i svými rukama, svou službou a dílem. Žehnáš nám a my to víme. Radujeme se z toho, a proto hledáme, jak kloudně odpovědět na tvou lásku v Pánu Kristu Ježíši.

Ty sám nás v tomto ved' a posiluj, abychom tě svým životem oslavovali a spěli za naším dobrým Pastýřem, který nás sytí a vždy nasytí tím, co skutečně potřebujeme: svým pokojem, pravdou a milosrdenstvím. Chvála tobě, Bože Otče i Synu i Duchu svatý – nyní i navěky. Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Lk 12,22–31

PÍSEŇ: EZ 457 *Pane, dle svých zaslíbení* (nápěv dle EZ 312, 1.–2. sloka)

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Lk 12,32–34.

Sestry a bratři, neděle je slavností vděčnosti. A to ne ledajaké, nýbrž docela konkrétně: vděčnosti Bohu. Jistě si uvědomujete, jak jste svým dětem nebo vnoučatům důsledně vštěpovali, že je slušné poděkovat, když člověk něco od druhého dostane (i kdyby to byla úplná maličkost), kolikrát jste jim to připomněli, když jim to vypadlo. A dnes jsme v jejich situaci my dospělí a před námi otázka: poděkovals za to, cos dostal? Řekla jsi: děkuji? Co bychom měli po pravdě odpovědět? Že jsme na slůvko vděčnosti nezapomněli, anebo potřebujeme trochu vytahat za ucho a připomenout, co se sluší a patří? To zvažme každý sám. Zproštěn povinnosti poděkovat je samozřejmě ten, kdo si je jist, že nic nedostal. Není rozhodně nutné hrát před Bohem divadýlko. Na rodiče to možná zabírá, na něho ne.

V evangeliu Ježíš považuje za samozřejmé, že člověk je Bohem obdarováván a že vděčnost vůči Hospodinu je přirozená. Pouze zdůrazňuje, aby to jeho posluchači brali vážně a vyvozovali z toho adekvátní důsledky, nejen formálně-rituální, nýbrž i existenciálně-praktické. Ježíš vychází z toho, že nikdo z jeho posluchačů nepochybuje o Boží klíčové roli v zabezpečení jejich životů, avšak téměř nikdo není ochoten dovést to do důsledků: „Váš Otec přece ví, co potřebujete. Vy hledejte jeho království a to ostatní vám bude přidáno.“ (v. 31) „Prodejte, co máte, a rozdejte to. Opatřte si měšce, které se nerozpadnou, nevyčerpatelný poklad v nebi, kam se zloděj nedostane a kde mol neničí.“ (v. 33) „Neboť kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce.“ (v. 34)

V duchu svého přesvědčení, že nadešel Poslední čas a je proti jeho duchu se zabydlovat a zabezpečovat na této zemi, Ježíš volá k nekompromisní rozhodnosti: Ukažte, že slova o Boží péči nejsou pro vás jen náboženskou floskulí, nýbrž skrz naskrz praktikovaným vyznáním! Poněvadž: I když člověk má nadbytek, není jeho život zajištěn tím, co má. Proto vám pravím: Nemějte starost o život, co budete jíst, ani o tělo, co budete mít na sebe. Život je víc než pokrm a tělo než oděv.

To jsou všechno silná slova, ale na to už bychom mohli být u Ježíše zvyklí – cožpak nevyzývá: „Jestliže tě svádí tvé pravé oko, vyrví je a odhod' pryč. (...) A jestliže tě svádí tvá pravá ruka, utni ji a odhod' pryč.“ Anebo jinde: „Kdo tě uhodí do pravé tváře, nastav mu i druhou; a tomu, kdo by se s tebou chtěl soudit o košili, nech i svůj plášť. Kdo tě donutí k službě na jednu míli, jdi s ním dvě. Kdo tě prosí, tomu dej, a kdo si chce od tebe vypůjčit, od toho se neodvracej.“

Pokud tedy Ježíš v našem dnešním textu nabádá „prodejte, co máte, a rozdejte to,“ nemá nás na tom co šokovat. Naopak, to je typický Ježíš. A pokud my nad tím máme rozpaky a rozhodně to nehodláme brát vážně, pak to jsme typičtí my! Poděkovat Bohu za jeho dary – to, prosím, ano, to vcelku svedeme, vždyť i do nás to naši rodičové pilně hustili a pan farář nám to tak klade na srdce... Ale tady je naše konečná. Dál pracovat s vděčností Bohu, to již neriskujeme. Přece nemůže nikdo myslet vážně to s těmi poklady na zemi a v nebi, to je jen takové podobenství, metafora... No, a vidíte, není. Je to přímočarý a polopatický návod, jak mít uspořádaný život a jeho priority. Nám to připadá šílené; Ježíš v tom nevidí problém a s nenucenou zatvrzelostí na tom trvá. My si to všelijak relativizujeme a ředíme, ale od Ježíše se nikde ničeho takového nedočkáme. Nezbyvá tedy než ho nebrat příliš vážně a rozumně filtrovat, co z jeho učení akceptujeme a co ponecháme fanatikům, bláznům, nebo co odstředíme jako dobově podmíněný radikalismus, který do naší doby nepatří. Ano, toto zvládáme dobře; na to, jak kličkovat před Ježíšem, máme za ty dva tisíce let náramně propracované metody.

Akorát že tyto metody jsou dost možná příčinou toho, že křesťanství v Evropě, neřkuli u nás v Čechách, je na ústupu, že je nás stále méně a že to, co děláme, proč a kvůli komu se shromažďujeme, téměř nikoho nezajímá. Jenže křesťanství vyrostlo z náboženského radikalismu a ve svém genetickém kódu, jakož i ve své svaté knize, radikalismus prostě má a bez něj příliš nefunguje. Když vlka zvyknete na granule a on se pak dostane zpět do divočiny, zůstane sice vlkem, ale nejspíš záhy pojde hlady, poněvadž kus živého masa si neuloví, pokud ho rovnou nezadávi ti vlci, kteří schopnost lovit maso nepozbyli. Tak to, sestry a bratři,važme, zda ještě dokážeme rafnout po kořisti, nebo už nám ke spokojenosti stačí pytel pokud možno laciných granulí.

Pokud jde o svátek Díkůvzdání za úrodu, řekl bych, že lidé z venkova mají výhodu. Ještě totiž mnozí chápou přímou souvislost mezi úrodou, půdou, počasím a vynaloženou prací.

To lidé ve městech už podstatně méně, poněvadž se setkávají až s finálním produktem celého procesu, tedy s potravinou. Co všechno předcházelo jejich konzervě, jaké kroky vedly k jejich mraženému polotovaru nebo značkovému banánu či biopórku, to buď vůbec nevědí, nebo jim to nedochází. Pro ně je svátek Díkůvzdání – pokud se s ním vůbec setkají – patrně velmi abstraktní či archaická záležitost.

Venkované jsou o něj bohatší, že přece jen vědí, kolik neznámých, kolik neovlivnitelných faktorů (počínaje meteorologií a konče škodlivým hmyzem) je ve hře, než se cosi urodí, než vložená práce a úsilí přinesou nějaké plody. Díky tomu je zde šance pochopit a uznat, že Bůh s námi jedná, že jeho požehnání není jen teologický *terminus technicus*, nýbrž reálný činitel, který věřící srdce a mysl dokáže zachytit a zpozorovat při díle. Což vede k radosti a vděčnosti a snad i k trochu větší odvaze následovat Ježíše, nikoli pouze jeho procenzurovaný a naší pohodlností zrelativizovaný odvar. Takový odvar pochopitelně nemůže zaujmout. Jistě – je to zdravé, šetrné, výživné; ale ukažte mi někoho, kdo by po takovém blafu uvěřil jakémukoli dalšímu našemu pozvání, neřkuli vyznání... Amen.

PÍSEŇ: EZ 177 *Nuž Bohu děkujeme* (NEZ 284)

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,

ty o sobě říkáš: „Já jsem dobrý pastýř.“ Dobrý pastýř položí svůj život za ovce. S vděčností nasloucháme tomuto tvému zaslíbení a učíme se z něho čerpat víru, lásku i naději.

Prosíme, povzbuzuj nás v této snaze, nedovol nám zemdlít či zlhostejnět. Střež nás před přehnanou ustaraností, jež na nás žaluje, že s tebou v životě příliš nepočítáme.

Prosíme, osvoboď nás od pokladů v zemi a třib v nás smysl pro poklady v nebi. Kéž ze sebe svlékáme starého člověka i s jeho skutky a oblékáme nového, který dochází pravého poznání, když se obnovuje podle obrazu svého Stvořitele. Toho Stvořitele, který ví, co potřebujeme dříve, než ho prosíme; který má moc zahrnout nás všemi dary své milosti, abychom vždycky měli dostatek všeho, co potřebujeme, a ještě nám přebývalo pro každé dobré dílo.

Prosíme, Kriste, veď nás k tomuto dobrému dílu a uč nás hledati především Boží království a spravedlnost, s důvěrou, že všechno ostatní vám bude

přidáno; vždyť věrný je ten, který nás povolal; on to také učiní.

Co jsme opomněli, vkládáme do společné modlitby: *Otče náš...*

PÍSEŇ: EZ 448 *Sláva buď tobě, Bože náš* (NEZ 383)

POSLÁNÍ: Ko 4,2

POŽEHNÁNÍ: Ž 90,17

PÍSEŇ: EZ 489 *Tvé požehnání, dobrý Otče* (NEZ 416)

Den Izraele

POZDRAV

Zdravím vás apoštolským pozdravem: Milost vám a pokoj od Boha Otce, Syna a Ducha svatého!

INTROIT: Ž 138,1-3

PÍSEŇ: NEZ 289 *Tebe, Bože, chválíme*

MODLITBA

Budeme se modlit slovy švédského teologa Nathana Söderbloma:

Pane Bože,

bud' před námi a ved' nás, bud' za námi a nuť nás, bud' mezi námi a nes nás,
bud' nad námi a žehnej nás! Bud' kolem nás a chraň nás, bud' v nás, aby duch,
duše i tělo – tvoje vlastnictví – ti správně sloužily a posvěcovaly tvé jméno.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Mich 7,18-20

PÍSEŇ: NEZ 118 *Zpívejte Pánu nové písně*

KÁZÁNÍ

Dnes se budeme zamýšlet nad osobním vyznáním velké židokřesťanské osobnosti apoštola Pavla, které napsal v 1Tm 1,12-17.

Milí přátelé v Kristu, kdo byl vlastně tento Pavel, který píše svému kamarádovi do Turecka? Timoteus ho samozřejmě zná, ale nejsem si jistá, nakolik známe Pavla nebo Saula z Tarsu my, a tak ho připomenu.

Saul z Tarsu se narodil do židovské rodiny, žijící mimo Izrael. Co je zajímavé, byl stejně starý jako Ježíš Nazaretský. Narodil se ve stejný rok jako Ježíš Nazaretský nebo jen

o trochu později. Ale zřejmě se nesetkali. Rodina pro něj chtěla to nejlepší od všeho, tak ho po řeckém vzdělání poslala ještě na studia do Jeruzaléma, kde vystudoval u slavného rabína Gamaliela. To se tak v bohatších židovských kruzích dělalo. Tenhle rabín není zajímavý jen proto, že předsedal Sanhedrinu, Nejvyššímu židovskému soudu. Ale protože s vášní řešil problémy doby a dnes by někteří řekli, že to byl „aktivista“. Stejně jako Ježíš měl za to, že zákon má vést ke zlepšení světa, že sobota je pro člověka, ne člověk pro sobotu, zastával se žen a neodsuzoval pohany. Gamaliel se dokonce zastával i křesťanů s tím, že pokud má křesťanské hnutí původ v lidských úmyslech, tak se samo rozpadne, a pokud je z Boha, tak ho nelze zastavit. (Píše se o tom ve Skutcích 5,34–42, můžete si to někdy najít.) Legenda praví, že se později nechal pokřtít.

Gamaliel byl člověk, který musel mít nějaký vliv na budoucího apoštola Pavla. Proto mě dost překvapilo, že se Saul přidal k militantním odpůrcům křesťanství. Možná to bylo tím, že vyrůstal v pohanském Tarsu a toužil po nějaké silné židovské identitě. Možná ho rozčilovalo, že křesťané znevažují Mojžíše a chrám, když nectí všechny příkazy Tóry a mají ještě vlastní bohoslužby po sobotě. Možná se mu nelíbil Ježíš jako Mesiáš. Každopádně se Saul z Tarsu stal uznávaným farizejským učitelem, který kvalifikovaně rozhodoval v otázkách Zákona, a známým pronásledovatelem křesťanů. Svou autoritu používal, když cestoval do Damašku v Sýrii zajmout křesťany (Sk 9,1–2; 22,4–5; 26,12) nebo hlasoval proti křesťanům jako člen velerady (Sk 26,10). Sám o sobě později říká, že byl přehorlivý, když se například účastnil i kamenování křesťanů za branami měst. Byla v tom touha po spravedlnosti a pravdě, ale možná i láska k moci. Nevíme.

A pak přichází zvrat. Na cestě do syrského Damašku Saula oslepí prudké světlo a proběhne krátký rozhovor s Mesiášem, kterého pronásleduje. A slepota trvá tři dny. Bývalá nenávist vezme za své.

Proměna tohoto člověka mě fascinuje, jelikož vůbec není samozřejmá. Znáám dost lidí, kteří v životě udělali nějakou věc, která je mrzí, ale pýcha jim nedovolí to uznat před lidmi, nebo se dokonce někomu omluvit a smířit. Pavlovi pýcha nebrání. Ani v obrácení, ani ve vyznání, že byl „rouhač, pronásledovatel a násilník“. Jeho láska ke spravedlnosti a pravdě je živější než ješitnost a pýcha.

Když uvěří v mesiáše, ze Saula, tedy „vyžadovaného“, se stává Pavel, tedy „skromný,

nepatrný“. On se ale nepřejmenoval sám ani mu jméno nedal Ježíš (i s tím názorem jsem se někde setkala). Jak jsem říkala, Saulova rodina žila v kulturně rozmanitém Tarsu, a tak dostal i latinské jméno Pavel, jako mnozí Římané. Toto své jméno oprášil, když se stal kazatelem Krista pro pohany. Po obrácení se na několik let stáhl do Damašku a našel nový smysl života, jak říká v dopise Galatským: „Ale ten, který mě vyvolil už v těle mé matky a povolal mě svou milostí, rozhodl se zjevití mně svého Syna, abych radostnou zvěst o něm nesl všem národům.“ (Gal 1,15–16) Latinské – tehdy světové – jméno odstraňovalo jednu z překážek pro misii – předsudek vůči židům. Ty už byly tehdy. Pavel se chtěl sdílet se všemi a tímto latinským jménem vlastně říkal: „Já jsem přece jeden z vás, jmenuju se jako vy, žiju ve stejném světě, myslím jako vy.“

Možná jste si všimli, že apoštol Pavel hodně cestoval – ať už šel po křesťanech nebo sám křesťanství rozséval, kudy chodil. To proto, že měl k tomu účelu příhodné povolání – šil stany. K tomu není třeba velká výbava, dá se s ní snadno cestovat. Navíc, když si sednete na tržiště nebo do společného řemeslnického prostoru, dá se u toho hezky povídat. Je to tichá práce, sedíte, šijete, povídáte, odkud kam jedete, co vás potkalo, o tom Ježíši... Takhle Pavel pravděpodobně získal nejvíc učedníků. V knize Skutků apoštolských se sice píše, že taky kázal na veřejných prostranstvích, ale sám apoštol říká, že mu to nešlo. A v synagogách ho jako křesťanského farizeje už nevítili s otevřenou náručí. Takže tak Pavel šířil křesťanství – povídal si s lidmi. Na cestách, při práci.

Taky nepohrdal ženami, jak někteří mylně vyvozují, ale bral je jako stejně důležité ve správě církve. V Novém zákoně najdeme zmínky o různých ženách, které s Pavlem spolupracovaly a měly významnou roli v rostoucím hnutí, třeba diakonka Foibé původem z korintského přístavu Kenchreje, která přišla do Říma, nebo Chloé, také z Korintu. Tohle byl taky jeden z důvodů, proč se křesťanství rychle šířilo. Že nevyklučovalo ženy a chudé lidi.

Pavel byl do toho všeho naprosto ponořený. Tak jako nemilosrdně pronásledoval křesťany, tak se pak naopak celým srdcem oddal Kristu a svému poslání: tedy přinést dobrou zprávu o Kristu Židům v zahraničí i pohanům. Právě tím přitáhl tolik lidí na toliká místa. Jelikož viděli, že víra v Krista mu dává hluboký smysl, že se to odehrává přímo v něm a jak ho proměnila. Protože se o víře a svých zkušenostech Pavel dokázal bavit, začali se vůbec o křesťanství zajímat. A pak mohli uvěřit. Pavel nepřežíval, pořád

žil z plna hrdla. Vlastně tak žil už dřív. Jen když poznal Krista, hrdlo se uvolnilo a od nenávisti ho osvobodila úleva a radost. A tenhle Pavel píše: „Děkuji našemu Pánu, který mi dal sílu, Kristu Ježíši, že mě uznal za spolehlivého a určil ke své službě, ačkoli jsem byl předtím rouhač, pronásledovatel a násilník. (...) Ježíš Kristus právě na mně ukázal všichni svou shovívavost jako příklad pro ty, kteří v něho uvěří, a tak dosáhnou věčného života.“

To, co lidé na Pavlovi viděli, nebyla jen oddanost a vášně – tu měl jistě i předtím, když pronásledoval křesťany. A není známo, že by k pronásledování přitáhl zástupy lidí, spíš je líčen jako obávaný inspektor, který sám objíždí synagogy velkých měst, aby provedl očistu. Ale když vyprávěl, jak se setkal s Ježíšem ve vidění u Damašku a mluvil o milosti, radost z něj jen zářila. Kdysi nesmiřitelný tvrdý člověk najednou děkuje za sílu, za dar služby, za dar smyslu života.

Nikdo není odepsaný předem, každý se může změnit. I když toho třeba každý nevyužije. Pavlovy staré známé určitě proměna překvapila. Místo přísného, exkluzivního Boha, který si čárkuje naše provinění, Bůh překypující milostí, Bůh pro každého. Pavel o milosti mluví s takovou jistotou a razancí, protože nevypráví cizí příběh, ale svůj vlastní. Spolehl se na Pána Boha a život, jakému učil Ježíš. Ne proto, že prožil zázrak, ale protože prožil vnitřní proměnu. Neprožil to jen v setkání s Mesiášem, ta proměna probíhala ještě během let, kdy žil v ústraní v Damašku a připravoval se na své poslání, na své misijní cesty. Byl ve víře přítomný srdcem i rozumem.

Za svého křesťanského života si nezískal tolik respektu a autority, jakou měl kdysi jako farizeus. A zřejmě asi ani takovou, jakou měli za svého života apoštol Petr nebo apoštol Jakub, Ježíšovi učedníci. O Pavlovi se nezmiňuje žádná židovská ani řecko-římská literatura, jen křesťanské prameny. Ale časem se tento obrácený hříšník ukázal jako nejvlivnější ze všech, kdo se u začátků křesťanství vyskytli. Hodně o věcech přemýšlel. Hodně mluvil s lidmi. Hodně diskutoval ve sborech. Hodně na lidi myslel a psal dopisy. A možná nebyl všude oblíbený. Ale myslím, že lidé z něj cítili to samé, co cítíme my, když čteme jeho dopisy – totiž Pavlovu bezednou radost a Boží nezměrnou milost, která provázela jeho život a jeho přemýšlení. Tu radost a milost, která provází a proměňuje i nás.

Pane Bože, prosíme tě, abychom se také nechali provázet a proměňovat tvou milostí. Prosíme tě, aby z nás vyháněla křivdy, malichernosti, nenávisti a bolest. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 769 *Jeden Pán, jedna víra*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Děkujeme a žádáme, chválíme a stěžujeme si – a ty, Bože, nás slyšíš. Slyšíš naše starosti, vidíš naše štěstí, víš o našich nadějích, znáš naše touhy. Myslíme na všechny, kteří žijí ve strachu a úzkosti, kteří jsou ohroženi, ty, kteří o někoho nebo o něco přišli, ty, kteří trpí vážnou nemocí. V tobě, Bože, je skutečná naděje. Rozprostři svůj pokoj a dávej spásu, kterou si lidé nemohou navzájem dát. *K tobě společně voláme: Prosíme tě, vyslyš nás.*

Vzpomínáme si na všechny, kteří mají moc nad ostatními – velkými i malými, politiky nebo jinak mocné, kteří určují osud milionů lidí. Buď s nimi v jejich rozhodování. Prosíme, ať cítí pokoru k pravidlům a spravedlnosti. Pronikni náš lidský úsudek svou láskou a milosrdenstvím. *K tobě společně voláme: Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosíme i za ty, kteří jsou postiženi neštěstím, násilím a pohromami: oběti nehod, lidi ve válečných zónách, uprchlíky, na lidi na místech, kudy bezpečně procházel apoštol Pavel a dnes tam zuří zlo a válka. Prosíme za naše přátele a příbuzné, o které máme strach. Prosíme za mír, prosíme za soucit, prosíme za lásku. *K tobě společně voláme: Prosíme tě, vyslyš nás.*

Předkládáme ti sebe a celou církev, Bože. Myslíme na pronásledované křesťany v Asii a na dalších místech, která ani neznáme jménem. Prosíme za křesťanské komunity a všechny, kdo pečují o sbory a lidi, kteří péči potřebují. Prosíme, povolávej si lidi na taková místa, povolávej pečující lidi i pro náš sbor. Prosíme, abychom se jako církev čestně stavěli k židovskému národu a nepodléhali předsudkům. *K tobě společně voláme: Prosíme tě, vyslyš nás.*

Ty, Pane, jsi živý Bůh. Dávej nám žít skutečný život, aby náš sbor tobě rostl a sílil, myslíme na naše blízké i vzdálené a v tichu odevzdáváme své nevyslovené modlitby...

K tobě společně voláme: Prosíme tě, vyslyš nás!

A připojujeme se modlitbou Páně: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: Ez 34,11.16a

POŽEHNÁNÍ: Nu 6,24-26

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv,
ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.

PÍSEŇ: NEZ 411 *Amen, Otče, rač to dáti*

Služba v církvi

INTROIT

Hlahol Bohu, celá země! Pějte žalmy k slávě jeho jména, jeho chválu šířte chvalozpěvem!

PÍSEŇ: NEZ 244 *Pán Bůh je přítomen*

MODLITBA

Hospodine, Bože náš, v Pánu Ježíši Kristu náš nebeský Otče, vzdáváme ti chválu za všechno, co pro lidi konáš. Za všechny tvé veliké skutky, za dar spasení, který jsi nám daroval skrze Ježíše Krista. Jemu se klaníme a jeho vzýváme. Dobrořečíme ti i za všechny zdánlivé samozřejmosti a drobné úspěchy všedního dne. Vyznáváme, že vše, co máme v životě, je díky tvé milosti a z tvého požehnání. Prosíme, požehnej i tyto bohoslužby a buď svým Duchem svatým uprostřed našeho shromáždění. Tobě buď čest i sláva až na věky. Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Ž 100,2–3

PÍSEŇ: 269 *Pánu chválu vzdej*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Ž 115,1.

Milí bratři a sestry, každý z nás potřebujeme uznání, potřebujeme povzbuzení, potřebujeme vědět, že o nás a naši službu v církvi se stojí, že jsme užiteční. Záměrně říkám službu a ne funkci. Nemám to slovo rád, vím, že je používáno v církvi velmi často.

Připomíná mi doby dávno minulé a nejen to. Funkcionář nějak funguje, vykonává svou funkci, ale služebník slouží. Už v tom slově se odráží, že služebník je podřízen. Podřízen – ale komu? Církvi, jejím členům? Žádná dohoda o službě není nikde uzavřena. Budeš sloužit bez nároku na mnoho věcí, které má zaměstnanec, možná funkcionář. Služba je

ovšem něco mnohem většího.

Do služby nás volá samotný Pán církve, Pán života, Stvořitel, a dokonce nám radí, jak máme sloužit. „Radostně služ Hospodinu! Vstupte před jeho tvář s plesem!“ a v Bibli kralické čteme: „Služte Hospodinu s veselím, předstupte před obličej jeho s prozpěvováním.“

Známe nebo připomínáme si novozákonní radu: „Je někdo dobré mysli? Ať zpívá Pánu!“ Před Bohem nejenom vyjadřujeme své myšlenky, ale i emoce. A radost, to je pořádná emoce, to je vnitřní postoj a to platí vždycky. Třeba i při zpěvu. Když zpívám s radostí, rozdávám radost, šířím ji kolem sebe.

Co tím chci říct? To, jak jsem vnitřně nastavený, jestli to dělám s radostí anebo ne, to mne hodně ovlivňuje a nejenom mne. I ty kolem. „Radostně služ Hospodinu! Vstupte před jeho tvář s plesem! Vězte, Hospodin je Bůh, on nás učinil, a ne my sami sebe, jsme jeho lid, ovce, které pase.“

Je dobré si uvědomit, že to neděláme sami za sebe, nejde jenom o náš výkon a o naše schopnosti, nestojíme tady pouze sami za sebe. Hospodin je Bůh, on nás učinil, a ne my sami sebe, jsme jeho lid, ovce, které pase. On dává sílu a je při díle. Když mu sloužíme radostně, on sám je při díle spolu s námi. On není Pán, který stojí opodál a jen se dívá, kouká na nás a kontroluje. On vede, dává nové příležitosti, miluje, potěšuje, povzbuzuje. Zpěv při bohoslužbách sjednocuje, naplňuje radostí, v Bibli čteme, že „Bůh přebývá v chválách svého lidu“, sám Hospodin je přítomen.

A tak se můžeme ptát, co je cílem a smyslem? Nyní zaměřím krátce vaši pozornost k onomu verši: „Ne nás, Hospodine, ne nás, ale svoje jméno oslav pro své milosrdenství a pro svou věrnost!“

Pokud se píseň obrací k Bohu, jedná se o modlitbu. Když se modlíme, tak máme zavřené oči a soustředíme se v myšlenkách na obsah modlitby. Píseň je možné buď jen tak přezpívat, anebo také hluboce vnitřně prožít. Ale oslavován nemá být zpěvák, ale Pán Bůh. A když stojíme ve službě, platí to stejně, nechtějme být středem pozornosti, nechtějme, aby se to točilo jenom kolem nás a našeho jména. Vedme skupinku, služme

v církvi, ale buďme jako ten žalmista, který si přeje, aby byl oslaven Hospodin. Je to naše touha, bude to naše touha, vstupujeme takto do služby? A to platí samozřejmě pro všechny, kdo v církvi slouží, nejen pro kantory v církvi a zpěváky, ale i pro starší ve sboru, učitele nedělní, faráře a kurátory, laické kazatele, pro faráře a jiné. Vždycky máme proč Pána Boha oslavovat a chválit. Jsou ovšem lidé, kteří ani netuší, že my do kostela chodíme oslavovat. Když se řekne, že pořádáme oslavu, tak si mnozí vybaví spíše restauraci než kostel. Ale každé bohoslužby jsou slavnostmi, na níž oslavujeme Boží milosrdenství, Boží věrnost, zpíváme na jeho počest.

U mnoha evangelíků je vědomí, že se do kostela chodí především na kázání. Osoba kazatele je v bohoslužbách vedlejší. Nechodí se do kostela kvůli němu. Pravá bohoslužba je, když Bohu přinášíme sami sebe. Když přicházíme k němu a řekneme: „Pane, tady mě máš. Jsem tu, abych ti poděkoval za tvoji milost. Jsem tu, abych ti vyjádřil svoji vděčnost. Jsem tu, abys věděl, že se mnou můžeš počítat. Jsem tu, abych naslouchal tvému hlasu, který ke mně může zaznít při čtení z Písma, při zpěvu, při modlitbě, při kázání, při setkání s bratry a sestrami.“ Amen.

MODLITBA

Hospodine,
z tebe se radujeme, ve tvém Duchu plesáme, ale před tebou také vyléváme svou duši a svůj pláč. Dej, ať naše zpěvy vycházejí ze srdce, ať zpíváme opravdově, upřímně a s bázní. Tobě ke cti a slávě.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 630 *Buď Bohu chvála*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,
modlíme se za tvou nevěstu církev, za Boží lid na této zemi. Dej, ať zvěstujeme tvé skutky a přinášíme oběti díky a chval tobě, jedinému Pánu a Spasiteli světa. Dej, ať lidé vidí skutky tvé církve a vzdají chválu našemu Otci v nebesích. Učiň nás, Pane, nástroji pokoje a dej, ať jsme požehnáním pro lidi kolem nás. Modlíme se za naše bližní, za ty, kteří nejsou moc vidět ani slyšet, ale žijí v upřímnosti a skromnosti před tebou a chválí tě svým životem.

Prosíme, požehnej službu tvé církve všude tam, kam posíláš její jednotlivé členy. Ve tvém jménu, Ježíši Kriste, společně prosíme: Otče náš...

POSLÁNÍ

Plni Ducha zpívejte společně žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně. Zpívejte Pánu, chvalte ho z celého srdce a vždycky za všechno vzdávejte díky Bohu a Otci ve jménu našeho Pána Ježíše Krista.

POŽEHNÁNÍ

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.

PÍSEŇ: NEZ 417 *Tvůj mír ať nás dnes provází*

Dílo každého bude zjeveno

POZDRAV

Vítám vás všechny, milí přátelé v Kristu, při těchto bohoslužbách ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Milost vám a pokoj od toho, který je věrný ve svém věčném milosrdenství a díla rukou svých neopouští, od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista.

INTROIT

Spravedlivý jest Hospodin ve všech svých cestách, a milosrdný ve všech skutcích svých. Blízký jest Hospodin všechněm, kteříž ho vzývají, všechněm, kteříž ho vzývají v pravdě. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 135 *Slavit budu Boha svého*

MODLITBA

Pane náš,

Bože dobrý a milosrdný, připomínáme si slova žalmistova „budeš-li mít, Hospodine, na zřeteli nepravosti, kdo ob stojí?“ a dobře víme, že ani my si nemáme co stoupat na špičky, že ani my nejsme těmi, kdo by se mohli před tebou chlubit čistým štítem a vlastní bezchybností. Spolu s žalmistou však doufáme v tvé milosrdenství a tvé odpuštění, v osvobodivou moc tvé pravdy, která přijímá na milost i hříšné, v osvobodivou moc tvé pravdy, která napřimuje a obnovuje.

Pane, přicházíme, abychom znovu čerpali sílu z pramenů tvé pravdy, abychom uprostřed našeho mnohého neklidu a obav znovu občerstvili svou mysl, svůj rozum, svá srdce tvým slovem.

Proto tě chceme i prosit, navštiv nás svým milosrdenstvím, navštiv nás Duchem ryzosti a síly, Duchem Kristovým, abychom měli odvahu k pravdivosti, vůči sobě i druhým, abychom našli odvahu to, co není dobré, co nás zbavuje věrnosti, lásky a milosrdenství, co neslouží spravedlnosti, napravovat a měnit.

Pane náš, ve věrnosti tvé chceme hledat svou sílu. Prosíme, buď nám přítomen. Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Lk 12,1-3

PÍSEŇ: NEZ 574 *Ó sešli Ducha svého*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v 1Kor 3,13.

Že dílo každého člověka vyjde najevo – jak o tom mluví apoštol v právě přečteném biblickém slovu – to zrovna není obecně sdílené přesvědčení. Naopak. Příliš mnoho lidí se domnívá, že vlastní činy zatajit lze, že nic najevo nevyjde, že při troše šikovnosti a vychytralosti se dá ututlat vlastně skoro všechno.

Tak doufá nejen zločinec, že se na jeho zločin nepříjde. (Jinak by do toho přeci nešel.) Tak doufá nejen podvodník, provádějící nekalé machinace. Ale tak doufají i lidé počestní a své pověsti dbalí, když chovají v tajnosti lecjaké okamžiky svého života a strachují se a děsí se, že by snad měly být zveřejněny a měly vejít ve známost.

Ale abychom nemluvili pouze neosobně. Jistě i my, jeden každý z nás, máme za sebou chvíle, jednání a činy, na které třeba neradi vzpomínáme a o kterých doufáme, že už je nikdy nikdo na světlo nevytáhne. Může to být drobný podvůdek, nějaká nenápadná lež, jednání, v němž jsem se nechal přemoci strachem, chvíle, kdy jsem zkrátka zklamal. Tyto slabé chvílky máme každý uloženy někde vzadu v paměti a zcela jistě jsme rádi, že už se nepřipomínají, že už odezněly. Možná nás ještě dnes čas od času trápí, ale zjitřovat je nějakým zveřejněním, to bychom rozhodně nechtěli.

Jenomže... Jenomže jak ta Ježíšova slova, která jsme četli při prvním čtení, tak slova Pavlova, která jsme četli před chvílí před kázáním, nás přeci ujišťovala, že přijde den, kdy všechno najevo vyjde.

Není to k vzteku? Takové ujištění nás přeci nemůže moc potěšit! Možná že jsme si svá chybná rozhodnutí a chybná jednání i hodně protrpěli, a teď tohle. To se musí ještě znovu prát staré špinavé prádlo? To se to musí znovu připomínat? To to nemůže být přikryto milosrdným nánosem času? To je boží spravedlnost vskutku tak krutá, že se jednou budou

moci veřejně všichni podívat na film mého života a pítvat i ty třebaš trapné, třebaš bolestné chvílky? Na tohle se máme těšit? Z toho jde spíš strach! To zrovna moc nepotěší!

Jistě – brát ta biblická slova právě takto by bylo v důsledku vlastně děsivé i kruté. Nemilosrdné. Ale takové přeci svědectví Bible není. Bible jistě nezakrývá, že život lze i prohrát, že z něj lze sobě i druhým udělat peklo, že není lhostejno, jak člověk žije, že nejsou jen životadárné způsoby pobytu zde na zemi, ale jsou i způsoby smrtonosné. Avšak smyslem biblické zvěsti rozhodně není člověka strašit, ponižovat, zesměšňovat, deptat.

Vždy mi byly proti srsti všechny ty rádoby křesťanské kreslené seriály (prý misijní to pomůcky), kde se líčí život hříšníka právě jako kompromitující film, v němž se přehrávají všechny jeho poklesky, selhání a viny až ke konečnému odsouzení před Boží soudnou stolicí. A závěr všeho: takhle skončíš, pokud nepřijmeš Ježíše.

To není evangelium, to není pozvání k novému životu. To je vyhrožování. To je psychické vydírání. To je manipulace. A kdo poznal estébácké metody, ví, že byly právě takovéto: získat si kompromitující materiál a pak pod hrozbou jeho zveřejnění držet člověka v šachu a vynutit si jeho poslušnost. Psychicky jej vydírat. Jenomže evangelium právě nevyhrožuje, nevydírá člověka, evangelium zve člověka k novému životu. A proto to, že „dílo jednoho každého zjeveno bude“, že se nic na světě neutají a neskryje, to ještě neznamená: děs se, ty bídný červe, božské video všechno natáčí, takže se těš, potupa tě nemine. Ale znamená to: žij upřímně, bez pokrytectví. Nebud' jiný na veřejnosti a jiný v soukromí. Tvá řeč i tvé myšlenky, tvé chování navenek i o samotě, tvé chvíle veřejné i intimní – to nemá a také nemusí být v rozporu, ty můžeš žít nerozdvojeně, celistvě, s určitou mravní integritou, která brání strachu z toho, že se přijde na něco, na co by se přijít nemělo a za co se stydíš.

Člověk jistě má právo na své soukromí, na své intimnosti i na svá tajemství. Jsou okamžiky, do kterých nikomu nic není a které nepatří na veřejnost. Světoznámý lékař i teolog Albert Schweitzer na toto téma jednou napsal: „Neexistuje jen tělesná, ale i duševní stydlivost, které jsme povinni ohledem. Také duše má své závoje, ze kterých ji nemáme svlékat. Nikdo z nás nemá právo říci druhému: poněvadž tak a tak k sobě přináležíme, mám právo znát všechny tvoje myšlenky. Každé takové vymáhání je bláhové a neblahé.“

Čteme-li tedy v Bibli, že „dílo každého vyjde najevo“, pak z toho také ještě nelze vyvozovat, že by snad člověk neměl právo na soukromí či že by snad byl povinen se druhým ze všeho zpovídat, jak bývá někdy v některých křesťanských kruzích přímo nárokováno. I v církvi platí právo na soukromí a nesmíme si tu plést otevřenost a důvěru s všetečností a snahou panovat nad vírou druhých.

Jistě však ani toto nic nemění na tom, že je veliký rozdíl, poznamenávající lidskou osobnost, zda se i v soukromí snažím jednat tak, abych se nemusel jednou za své jednání stydět, či zda právě žiji rozdvojený život. Nic to nemění na tom, že biblické slovo nás učí právě i tam, kde nejsme pod kontrolou, pod drobnohledem druhých, žít odpovědně, pravdivě, tak abych zkrátka nešpinil své svědomí.

Apoštol Pavel však tím svým výrokem – „dílo každého vyjde najevo“ – přece jen míří ještě dál než jen k otázkám našeho soukromí a jeho tajnostem. Ze souvislosti je zřejmé, že apoštol se vysloveně těší na den, kdy dílo každého vyjde najevo. A netěší se proto, aby se ukázalo, jak on sám je skvělý. Však i on má svá „temná období“... Ani proto, aby se pokochal selháním druhých. Nýbrž těší se proto, že se konečně ukáže pravda: že vyjde najevo, jaké je a jaké bylo dílo každého člověka. O to mu jde – o pravdivé zhodnocení a posouzení, které my nedovedeme, které nám je nyní nemožné. Neboť jak píše o pár kapitol dál: „Nyní vidíme jako v zrcadle, jen v hádance, potom však uzzíme tváří v tvář. Nyní poznávám částečně, ale potom poznám plně, jak Bůh zná mě.“

Jistěže se může tato křesťanská naděje, že jednou přijde den, kdy pravda bude zjevná, zdát bláznivá. Zvláště v dnešním světě, v němž se nám dostává tolik rozporuplných zpráv a kde se setkáváme s tolika protichůdnými pohledy, stanovisky a názory, že kolikrát na nějaké hodnocení a posuzování zcela rezignujeme, že už se po pravdě ani nepídíme. Avšak přesto je to naděje moudrá i životodárná, naděje, která nevede k neurvalosti, chytračení a obelhávání, ale naopak k životu, který se nesnaží pravdu nijak ošálit. Očekávání dne, kdy dílo každého vyjde najevo, svým způsobem přináší do života i pokoj, velkorysost i úctu k dílu druhého, přestože může být od mého odlišné.

To slovo, o kterém tu mluvíme, totiž Pavel vyslovil právě v situaci konfliktu, v situaci, kdy v korintském sboru vznikly určité skupiny, vzájemně se sebou soupeřící, vzájemně

se trumfující i snižující, a tedy chápající svůj život víry jakožto konkurenční boj. Všichni byli rozhádaní. A tehdy jim Pavel píše: „Jsme spolupracovníci na Božím díle, a vy jste Boží pole, Boží stavba. Podle milosti Boží, která mi byla dána, jako rozumný stavitel jsem položil základ a druhý na něm staví. Každý ať dává pozor, jak na něm staví. Nikdo totiž nemůže položit jiný základ než ten, který už je položen, a to je Ježíš Kristus. Zda někdo na tomto základu staví ze zlata, stříbra, drahého kamení, či ze dřeva, trávy, slámy – dílo každého vyjde najevo. Ukáže je onen den, neboť se zjeví v ohni; a oheň vyzkouší, jaké je dílo každého člověka.“

Jak je tedy vidět, to, co tu apoštol zdůrazňuje, je to, aby každý předně hleděl, aby on sám stavěl dobře. Na to si má člověk dát pozor. To je naše starost. Ale už se vůbec nemusíme bát o to, že se to naše dílo ztratí a že proto se musíme hned prosadit na úkor druhého. Ani nemusíme hned každého chápat jako nás ohrožujícího konkurenta. A dokonce se nemusíme nechat určit ani se nechat otrávit, když někdo překrucuje naše slova a naše jednání, když nás líčí nepravdivě, když nás pokřiveně a zkresleně soudí. Ta naděje, že dílo každého vyjde najevo, nám to umožňuje. Ta nám právě dává prostor, jak k velkorysosti, tak i k tomu, abychom unesli i ony omylné soudy druhých. Vždyť v posledu přeci záleží na úplně jiných soudech.

To, že tu a tam dochází ke konfliktům, nedorozuměním, k napětím a střetům, to není nic nevídaného. Konflikty patří k životu. Jsou jeho součástí. Byly i součástí života prvotní církve. Apoštol však právě i v nich připomíná onu naději, že přijde den, kdy dílo každého člověka vyjde najevo, abychom se jí i tady dali vést. Brání totiž vstupovat na rovinu vzájemného trumfování, brání stupňování vzájemné averze. A místo toho učí na jedné straně zkoumat své vlastní jednání, na druhé pak vědět, že nakonec nás nebudou soudit lidé, nic nebude vážit to, co o nás druzí napovídali, ale bude nás soudit oheň božího slova, oheň kristovské lásky. Už ne tedy soudy částečné, zkreslené a pokřivené, nýbrž pravda sama.

Jak už jsem řekl, může se to všechno zdát bláznivou nadějí. Jistě, o tom není pochyb. Ale takové bláznovství prostě k víře podstatně patří. Však jen o pár veršů dál Pavel píše: „Zdá-li se komu z vás, že jest moudrý, budiž blázen, aby byl moudrým.“

Ačkoliv se tedy tolikrát zdá, že pravda nikoho nezajímá a že se jí nelze dovolat, přece je

moudré mít bláznivou naději, že přijde den, kdy jednoho každého dílo bude zjeveno.
Amen.

PÍSEŇ: NEZ 309 *Zachovej nás při svém slovu*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane náš,

kolikrát se trápíme falešnými lidskými soudy, tím, co všechno o nás lidé napovídají,olikrát se trápíme tím, zda se lidské úsilí o dobré věci v tomto světě neztrácí, zda má vůbec smysl taková snaha – protože to někdo zase všechno překrutí. A někdy o tom všem už ani nepřemýšlíme a nepřemýšlíme ani o tom, co sami děláme, jako by bylo všechno jedno, jako by nejen na drobných všedních věcech, ale i na těch větších rozhodnutích nezáleželo. Jsme unaveni, otráveni.

Děkujeme ti, že ty nám v tomto našem všelikém hledání, uprostřed našich pochybností, únavy i obav stavíš před oči tvé soudy, soudy nepokřivené, soudy, kde se nic neztratí, soudy, které posilují naději o smyslu toho, co konáme, soudy, které brání falešným pózám, soudy, které nás ujišťují, že na našem jednání záleží, soudy, kde nic neváží lidské řeči.

Děkujeme ti, že nás posiluješ v tom, abychom dovedli být přímí a poctiví ve všedních drobných věcech, abychom jednali dobře a pravdivě i tam, kde nás nikdo nekontroluje, kde nás třeba ani neocení, nebo dokonce i pomluví. Dej, ať nepřičítáme větší váhu tomu, jak nás hodnotí lidé, ale dej, abychom usilovali o to líbit se tobě.

Pane náš, přimlouváme se nyní i za druhé. Přimlouváme se za ty, kterým my sami křivdíme, přimlouváme se za ty, kteří jsou lidskými soudy zaháněni do kouta, přimlouváme se za ty, kteří sami byli vychováni ve falši, chytračení a přetvařování.

Přimlouváme se však i za druhé, za všechny potřebné, za lidi v těžkostech, trápeních, za lidi, kterým je úzko, za nemocné, osamělé.

Prosíme, ať i zde pamatujeme, jak důležité jsou všechny projevy lásky a blízkosti, jak mnoho zmůže laskavé slovo i jen tichá účast. Dej, ať si dovedeme být vzájemně bližními.

Společně pak voláme: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: 1Tes 5,1-6+9-11

POŽEHNÁNÍ

Bud' s námi milost, milosrdenství a pokoj od Boha Otce i od Ježíše Krista, Syna Otcova, v pravdě a lásce. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 694 *Z milosti tak hojné*

Když jde z lidí strach

POZDRAV

Ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého. Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a společenství Ducha svatého se všemi vámi.

INTROIT

Co vysloví Hospodin, jsou slova ryzí, stříbro přetavené do kadlubu v zemi, sedmkrátě protříbené. Ty je, Hospodine, budeš strážít, budeš chránit svůj lid na věky. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 15 *Můj Bože, pohled' z výsosti*

MODLITBA

Hospodine, Bože Abrahamův, Izákův a Jákobův, Bože náš,
od pradávna jsi zjevoval a dával lidem své milosrdenství, v Kristu Ježíši jsi
pak zjevil a daroval sám sebe, aby se mnohým dostalo svobody k pravdě
a životu. Opovažujeme se prosit: dej dnes i nám, ať se smíme zaradovat spolu
s těmi, kdo spatřili tvého milého Syna, poznali jej a přijali jako svrchovaného
průvodce událostmi života, neboť on s tebou žije a kraluje na věky věků.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Mk 4,35–41

PÍSEŇ: NEZ 204 *Má duše Boha velebí*

KÁZÁNÍ

Text kázání je zapsán v Iz 51,9–16.

Občas někomu vadí, když řeč Starého zákona bez rozpaků prohlásí, že Hospodin má paži. A podle toho, co tu čteme, je to paže silná, mohutná, taková, co budí respekt. Ne tedy jaksi zduchovnělá, co nejvíc nenápadná. Biblické řeči samotné toto tvrzení zřetelně nevadí – v přirovnáních a podobenstvích je doma. Co je ovšem hned od začátku na pováženou, to je oslovení: Probud' se! Probud' se, paže Hospodinova!

V neděli dopoledne by se třeba hodilo ještě si na chvilku zdřímnout. A jako na potvoru kdosi začne volat: Vzbud' se. Ale říká to na zvláštní adresu. Ta lidská řeč míří ne na lidi. Volá na tu Hospodinovu paži. Volá „vzbud' se“ a říká to Pánu Bohu. Oslovuje Hospodinovu paži a to znamená: Boha samého. Nad tím je proč dělat si otazník. Opovážlivost, drzá a prostořeká. Nedá se to zamluvit: Boží prorok, a mluví s Bohem jako s někým, koho musíte nejdřív vzbudit. Jako by Bůh o sobě nedával vědět. Utlumený, lhostejný, nečinný.

Pokud ovšem prorocká řeč vyhlašuje právě toto, pak je si jista, že se děje cosi nenáležitého. Hospodin, Bůh Izraele, přece vždycky jednal jinak. To se o něm ví. Vykonal takové skutky, že si o nich vyprávěly generace. Hospodin Stvořitel. Hospodin Dárce svobody. Hospodin Zachránce. Hospodin přemožitel zla. Starozákonní svědek to vyjmenovává a říká Pánu Bohu: To jsi přece udělal ty. Ty jsi to pro nás způsobil, Bože.

Ve starém světě ještě dobře věděli, že mluvit o tom, co se stalo kdysi, má smysl, pokračuje-li to pro nás dnes. Odtud odvozovali zaslíbení pro budoucnost. Odtud vyrůstala důvěra, že Hospodin, který kdysi učinil veliké věci pro svůj lid, udělá to znovu; o to víc, o to zřetelněji.

A tady se z toho udělal zdroj těžké, velmi těžké nejistoty. Z prorockého naléhavého volání je slyšet napětí. Je tam a je způsobené právě tím, že se zdá, jako by někdejší Boží činy byly prostě někdejší – a tedy k nám dnes už nijak nedosahovaly. Dobře, budiž, kdysi se to stalo, ale jak je to teď? Jak je to v tomto čase, v tom, co my sami prožíváme? Vyprávěli nám o mohutných Božích skutcích. Kde jsou? Jak je to dnes s onou Boží pravicí? Kdysi pozvedla k životu všechny tvory a rozdrtila netvory. Co dělá dnes?

Ta otázka může být velice opravdová. Může být bolestivá. Neboť kdesi za ní je buď mínění, že Bůh se lidí zřekl, odvrátil se a tváří se nevšímavě, nebo že to, co nám o sobě dal říci, byla lež. Naléhavost a možná bolest vedou proroka k tomu, aby nemluvil podle pravidel uctivosti a nehleděl na dobrý tón. Volá k Hospodinu neodbytně. Nedá si to zapovědět.

A při tom objevuje podstatnou věc: Může se stát, že se i nám Bůh bude jevit jako nevšímavý. Může se stát, že ho začneme pokládat za nečinného. Ale ani tehdy to není Bůh němý. Je možné, že ve světě přestávají lidem být patrné jeho skutky. Je možné, že ve světě přestávají jeho skutky být patrné nám. Ale není, nebylo, nebude možné umlčet jeho slovo.

Bůh odpovídá na lidské zavolání. Odpovídá třeba právě lidem, kteří k němu nedovedou přistoupit zdvořile a uhlazeně a výmluvně. Vkládá se do našich záležitostí. Představuje se jako ten, kdo je pro nás. Já jsem tvůj zastánce. Já jsem ten, kdo se před vámi neskrývá. A když kdosi říká: tehdy, tehdy dávno jsi to byl ty – on odpovídá: ano, já jsem to. Já jsem to také dnes a v tuto chvíli. „Já jsem tvůj zastánce. Proč se tedy bojíš člověka?“

Pro nás prorok zaznamenal své volání i Boží odpověď. Ta odpověď odkrývá nový a hlubší pohled. Nejprve pojmenuje, co nám brání vidět, že Bůh je také v naší přítomnosti činný. Neusnul ani neodešel. Pokračuje ve svém díle stvoření. Dál připravuje a uskutečňuje záchranu a svobodu. Vede lidi na cestě k nim. Zjednává místo pravdě a potvrzuje cenu milosrdenství. Pokud se nám nedaří to pozorovat, není příčinou jeho nečinnost. Příčina totiž utkvěla v nás. Hluboko v sobě ji máme. Ubírá nám schopnost vidět, zaznamenat, co je důležité. Já jsem tvůj zastánce, slyšíme – ale ty se bojíš člověka.

Strach má sice prý veliké oči, jenže nevidí, co je důležité. Všímá si jenom toho, čeho chce, jenom svého předmětu. Sám na sebe nás upoutává a chce být v životě na prvním místě. A Písmo upozorňuje, že si znovu a znovu dávám poroučet strachem z člověka. Neposmívá se mně kvůli tomu. Neodsuzuje mě kvůli tomu. Ptá se jenom: Proč to děláš? Co tě k tomu vede? „Bojíš se člověka, jenž umírá, lidského syna, který je jak tráva. Zapomínáš na Hospodina, který tě stvořil. To on roztáhl nebesa a položil základy země.“ Rozhodl, že tu budeme a k čemu tu budeme. Bát se člověka znamená zapomínat na Boha. A naopak platí, že čím víc se rozpomínáme na Boha, čím víc nám znamená jeho moc a moudrost, tím méně znamená úzkost z lidí. Odůvodněná úzkost z lidské nenávisti, té skutečné a nebezpečné, zákeřné, z hluboké zakořeněnosti zlého v lidské nátuře.

Biblická řeč je moudrá a nemíní zlomit strach z lidí tvrzením, že Bůh je přece mnohem hroznější. Nebyla by to nepravda. Bůh opravdu je hrozný. Není a nebude hodný staroušek v nebičku. Ale jeho velikost vposledu poznáváme jinak nežli v hrozných a hrůzu budících projevech jeho moci.

V děsivé podobě se dovede předvést zlo. Gauneři v každé době lámou lidi tím, jak dovedou zastrašovat. Bůh se projevuje milosrdně a věrně. Odpovídá na naše zavolání. Pomáhá překonat strach. Pomáhá překročit překážky, včetně těch, které jsme pokládali za nepřekonatelné.

A přece i k tomu, co činí, patří hrůza, totiž hrůza z toho, jak na Boží činy odpovídá lidská mysl a vůle, jak Bohu odpovídá člověk. Na milosrdenství a věrnost se odpovídá nenávistí, zuřivou nebo tichou, ale vytrvalou. Naše setkání s Božím dílem je setkání s tím, co pro nás podstoupil, co pro nás vytrpěl. Tak se k nám dostává zvěst Nového zákona o události Ježíše Krista.

Ale tak se k lidem dostávala už zvěst Staré smlouvy. I tam se ustavičně objevovala zpráva, k jakým lidem se Bůh přidával. K takovým, o nichž bylo rozhodnuto, že mají prohrát. Tak tomu bylo s praotci. Tak tomu bylo s Izraelem v egyptské zemi, domě otroctví. Tak tomu bylo s Izraelem snášejícím vládu modlářských králů. Tak tomu bylo s Božím lidem v zajetí při řekách babylónských. Tak tomu bylo s těmi lidmi, když se vrátili zpět do vlasti, ale dostávali se do područí dalších tyranů, nových a horších. Jejich Bůh s nimi procházel jejich prohrami, jejich utrpením; byl u toho, když je strhli až na dno, byl u toho, když se učili znovu zápasit o naději.

Kdykoli se dali oslovit zprávou o této Boží přítomnosti, ukazovalo se, že zrovna ani ty nejtěžší prohry vůbec neznamenají konec a zánik. Naopak: končili, zanikali jejich trýznitelé a hubitelé. Když Boží slovo přiměje člověka, aby neuvažoval z pouhého strachu, objeví se, kdo nejprve mizí ze světa. Nejdřív je to pokaždé násilník i se svými činy.

To tvrdí přečtený text. Odborní vykladači se nedokáží sjednotit na tom, o kom to vlastně tehdy prorok řekl nejprve. Neboť příběhy mocipánů ovládajících svět na věčné časy a nikdy jinak se sice docela rychle střídají, ale jsou k uzoufání jeden druhému podobné.

Jak obrovské měli prostředky, aby prosadili, co chtěli. Místo toho, navzdory hrůznosti nelidských prostředků a cílů, tvoří Bůh ve světě světlo a život, zjednává místo pravdě a milosrdenství, povolává lidi, aby se tím dali zaujmout. A říká jim: To jste vy. Vy jste můj lid. Vy jste ti, kvůli nimž tvořím a jednám. Tím oslovením to začíná. Tam se objevuje, že to není Bůh lhostejný a spící. Je tu s námi, je s námi na cestě a doprovodí nás tam, kde nebude proč bát se nikoho z lidí a ničeho stvořeného. Opakem strachu je svoboda a radost – takový máme cíl.

PÍSEŇ: NEZ 10 *Jak vznešené tvé jméno*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Bože,

bud' znovu zastánce mnohým i nám v úzkosti proti zoufalství, ve zklamání proti zahořklosti.

Vzpomeň, co jsi slíbil, a bud' blízko těm, kdo jsou zkroušeni a mají bolest v srdci.

Tobě svěřujeme bezradnost a tíseň z mnohých nebezpečí, temností tohoto času.

Tobě svěřujeme nemocné a unavené, postižené a smutné. Tobě svěřujeme chudé, vyhnané z domovů, pronásledované, trpící násilím mocných.

Tobě svěřujeme ty, kdo jsou v mnoha zemích našeho světa pronásledováni a věznění pro víru a pro svědomí, tobě svěřujeme je i jejich rodiny a blízké.

Tobě svěřujeme svou zemi, její představitele a vládu.

Tobě svěřujeme tvé stvoření a v něm i nás samotné, neboť jsi nás slyšel a vyslýchal – a znovu to činíš v Kristu Ježíši, našem Pánu.

Otče náš...

POSLÁNÍ: 2Kor 1,8–11

POŽEHNÁNÍ

Hospodin ti požehná a bude tě střežit. Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a bude ti milostiv. Hospodin obrátí k tobě svou tvář a daruje ti pokoj. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 421 *Otevřete brány*

Také o našem poslání

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého.

INTROIT: Zj 1,4–6

PÍSEŇ: NEZ 130 *Nuž Pánu všichni zazpívejte*

MODLITBA

Hospodine,

věčný a spravedlivý Bože a v Pánu Ježíši Kristu náš milostivý nebeský Otče, dobrotivě nás voláš k sobě. Zaslubuješ své církvi, svému sboru otcovské slitování, které jsi nám prokázal v Ježíši Kristu, svém Synu.

Děkujeme ti za to a prosíme tě, pomoz nám, abychom se na tebe dovedli spolehnout, abychom se ti cele vydávali, poněvadž jsi nás ve své dobrotě vyvolil. Dej, ať pozorně sledujeme tvé Slovo, dosvědčené nám proroky a apoštoly v Písmu, a posloucháme tě. Požehnej nás. Ved' nás svým svatým Duchem a ochraňuj nás, abychom nebyli hluší k tvým napomínáním a neuchýlili se od pravé cesty. Probud' nás, když nás napomínáš a uveď nás zase na svou cestu. Způsob, abychom byli hodni tvé lásky a milosti. Smiř nás se sebou a jedni s druhými skrze Ježíše Krista, našeho Pána.

Tobě, Bože Otče, Synu a Duchu svatý, tobě patří všechna sláva, čest a moc.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Mal 2,1–9

PÍSEŇ: EZ 439 *K nám popatř z nebes vysokosti*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Mal 2,7.

Výtky, kterými Hospodin stíhá lid, jsou výtky věrného Otce a milujícího Pána, který k lidu přistupuje dosud z pozice věrné, neochvějně věrné lásky (Mal 1,2). Proto jsou jeho výtky tak mocné, proto zasahují do živého, nezůstávají na povrchu. Miluje, a proto vytýká, kárá, trestá.

A vlastně svými výtkami vysvětluje i mnoho věcí, jimž nerozumíme, s nimiž si nevíme rady, doléhají na nás a svírají nás. Lid byl v potupě a v nevážnosti. Kněží byli bez úcty (Mal 2,9).

A důvod? Nepřízeň lidí? Nepřízeň poměrů? Nikoli, promarnil své poslání, propásl příležitost, zmařil své pověření.

Ovšem, slovo, které máme před sebou, je určeno lévijským kněžím v izraelském lidu. Jednomu z dvanácti pokolení, které si Pán Bůh z ostatních a za ostatní vybral a určil pro kněžskou službu, aby byli prostředníky všech a pro všechny ostatní. Není to tedy slovo pro nás! Nejsme kněžími, napořád slyšíme, slyšeli jsme, že nejsme kněžská církev, mluvíme o tom, že už kněze nemáme, proč tedy číst a přemýšlet o napomenutí, určeném jinému?

1.

Proč se vracet do Starého zákona a číst něco, co se nás netýká, co je už za námi, když žijeme v nové době? Ale Starý zákon neztratil svůj význam. Nebyl odstraněn ani překonán. Byl naplněn, a proto se stalo jeho poselství tím výraznější, naléhavější, nevyhnutelnější a srozumitelnější. Co bylo určeno jednomu pokolení, platí lidu celému. Výsady pokolení jednoho se staly výsadami všech věřících. Nejsme církví kněžskou, protože si nás Kristus všechny posvětil za kněze. Nemáme zvláštní kastu kněží, protože všichni věřící jsou kněžími. A tak i toto slovo před námi otevírá souvislosti, na něž bychom zapomínat neměli.

Proč si Pán Bůh vyvolil právě pokolení Lévi? Ne pro jejich výbornost, pobožnost či jinou dobrou vlastnost. Sami v sobě neměli vůbec žádné předpoklady pro službu obětní, zvěstovatelskou, učitelskou, pastýřskou. Cožpak někdy někdo z lidí ty předpoklady měl? Lévijské a kněžské z rodu Áronova byli lévijské plnokrevnými, měli spíše přirozený sklon k nenávisti, tvrdosti, násilí. Na jejich rodu byla temná skvrna věrolomnosti, lsti, krveprolití. Jejich přirozenost byla přirozenost lidská. Nic lidského jim nebylo vzdáleno, naopak, se vším byli seznámeni, všechno se na nich našlo. Pán Bůh si je pro sebe nevyvolil

pro jejich přednosti či vlastnosti: neměli předpoklady k tomu, aby zvěstovali, znázorňovali všelijakým způsobem odpuštění, smíření, pokoj, naději, život. Pán Bůh není vázán na naše předpoklady a vlohy. Vyvolil si je, aby na nich ukázal moc své milosti, aby byli spolehlivými a důvěryhodnými svědky Božího odpuštění a smilování. Své vyvolení jim zpečetil *smlouvou* na znamení, že nejde o chvilkový rozmar či náladu, ale o věrné, nezrušitelné povolání (Mal 2,4). Smlouvou se jim zavázal, že je přijímá za své služebníky navzdory jejich minulosti, že jim svěřuje službu, služebnost smíření. „Má smlouva s ním byla život a pokoj.“ (Mal 2,5) Smlouvou se jim zpronevěřilým zavázal, že jim dá život, že jim dá pokoj. Smlouvou jim zpečetil povolání k službě. Odpustil jim jejich provinění a povolal je k službě, aby v jeho přítomnosti byli proměňováni a proměněni.

„Dal jsem mu toto: bázeň, aby žil v mé bázni a děsil se mého jména“; v kral. překladu: „nebo bál se mne a pro jméno mé potřín byl“ (Mal 2,5b). Vskutku, žil v bázni přede mnou a mého jména se děsil. Z milosti poznal velikost a slávu jména, nabyl bázně k životu, Napravil svůj vztah: „Zákon pravdy byl v jeho ústech, bezpráví se na jeho rtech neobjevilo; chodil se mnou pokojně a bezelstně a mnohé odvrátil od nepravosti“ (Mal 2,6). Smlouva pokoje a života byla povoláním k službě životu a pokoji. K životu a pokoji měl sloužit a vést i jiné. Cestu života měl znázorňovat a jí učit. Lidé čekali a čekají na jeho výrok, aby jim zvěstoval Boží úsudek do jejich zmatků a bezradnosti. Obraceli se na kněze vždycky, když si nevěděli rady. Očekávali od něho spolehlivý výrok, ukazující cestu, vnášející světlo. Není jen obětníkem, je zvěstovatelem, rádcem, učitelem, pastýřem.

Jeho poslání? „Neboť on je poslem Hospodina zástupů“ (Mal 2,7b). Je posel Hospodinův. V jeho jménu přichází, mluví, slouží, zvěstuje. Je Hospodinův vyslanec. Přichází a mluví na jeho místě. To je jeho autorita i úkol. Výsada i závazek. Čest i jho. Slyšíme v tom slovo též pro sebe? Vidíme v tom i svůj závazek a svou výsadu? Svůj úkol i svou autoritu?

2.

Kněz má střežit poznání. „Vždyť rty kněze střeží poznání.“ (Mal 2,7a) Bdit nad čistotou poznání, aby nebylo pokaženo lidskou fantazií a domýšlivostí. Aby do něj nevnikalo pohanství a bludy. Aby Boží vůle nebyla ničím zastíněna. Aby nikdo nezaměňoval Pána Boha za (Bála, Molocha či) jiného bůžka. Aby nikdo nezakrýval svou vůli a zvůli vůlí Boží. Tak vlastně poslání kněze je bdít nad čistotou pravidelného poznávání Hospodina: v obětních řádech, při vyučování, dotazování, při hledání. Bdí nad tím, aby všechno

ukazovalo k Hospodinu, aby bylo pomocí hledajícím, aby Pána Boha nic nezastiňovalo a nic od něho neodvádělo. Je svědkem smlouvy života a pokoje, tlumočníkem pozvání k životu a pokoji, zvěstovatelem soudu, odpuštění, smíření a života, rádcem pravé cesty, pomocníkem z převrácenosti a zvrácenosti, přítelem a bratrem v nesnázích a těžkostech, těшитelem v úzkosti a bolesti. Slyšíme v tom pozvání i výzvu také pro sebe? Nemáme kastu kněží, na nás na všechny se vztahuje pozvání a výzva ke kněžské službě. K službě obětní, zvěstovatelské, učitelské, pastýřské. Pán Bůh nás posílá. Jsme jeho posly. Abychom tedy bděli nad poznáním a poznáváním. Aby bylo čisté a stále čistší. Abychom hledajícím přinášeli odpověď a pomoc pravdivou, nezkalenou. Abychom ukazovali na Pána Boha živého, mocného, milujícího i trpícího, na Ježíše Krista, živého, blízkého, přítomného a přicházejícího. Abychom bděli nad čistotou víry, aby byla čistší a očištěná od pověry i pavěry.

Nepotřebujeme to? Je naše poznávání i víra čistá? Nezatemnili jsme někdy svými výmysly, obraty a obrazy živého Pána Boha? Nemluvili jsme někdy o jiném Bohu? Je Bůh naší víry vždycky Otec Pána Ježíše Krista? Bylo naše poznávání a zvěstování Boží vůle vždycky čisté a poslušné? Mnozí dodnes čekají na výrok, na Slovo, které by pomohlo, vneslo světlo, rozptýlilo nedorozumění, osvětlilo cestu. Je to břímě, které naléhá, žádá odpovědnost, moudrost, prozíravost. Abychom nemluvili, co nás napadne. Abychom nevyhlašovali své přání či své mínění za Boží vůli a jeho úsudek. Abychom odpovědně a usilovně a svobodně hledali Boží vůli. Usilujeme o to? Nezklameme hledající? Nezklamali jsme je často? Ukážeme jim cestu, která vede z bludu, zvrácenosti, povrchnosti a lhostejnosti? Nesklízíme často ovoce vlastní ukvapenosti, neodpovědnosti a neznámosti? Nevrací se nám na hlavu naše vlastní slova, pronesená neuváženě a lehkomyšlně? Nejsme proto „v nevážnosti a ponížení“ (Mal 2,9), že jsme opustili cestu, po níž jsme měli jít a na níž jsme měli jiné vést? Nepřivedli jsme mnohé k tomu, aby „klopýtli o zákon“ (Mal 2,8), o slovo, o Pána Boha, aby už nepovstali? Že jsme „nestřežili poznání ani svá vlastní ústa“, že jsme „stranili osobám“ při výkladu Boží vůle a za domnělou nestranností se skrývala tvrdost, pohodlnost a povrchnost? Nemluvili jsme často jedněm k zalíbení, jiným na zlost?

„Rty kněze střeží poznání.“ Čeká se na výrok jeho úst. „Je poslem Hospodina zástupů.“

PÍSEŇ: NEZ 303 *Moudrosti poklad z nebe*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA A OTČENÁŠ: (např. z: Agenda ČCE, Díl druhý. Praha 1988, s. 227)

POSLÁNÍ: 1Pt 2,4-5.9

Přicházejte tedy k němu, kameni živému, jenž od lidí byl zavržen, ale před Bohem je vyvolený a vzácný. I vy buďte živými kameny, z nichž se staví duchovní dům, abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti, milé Bohu pro Ježíše Krista. Vy však jste rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu, abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla.

POŽEHNÁNÍ

Hospodin tě požehná a ochrání tě. Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a bude ti milostiv. Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 309 *Zachovej nás při svém slovu*

Sieť viery pravé

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen. Milé sestry a bratři, milí přátelé, vítám vás na dnešních bohoslužbách a přeji vám milost a pokoj od našeho Boha Otce i Pána Ježíše Krista!

INTROIT: Iz 52,7–8

PÍSEŇ: S 373 *Nedělní chvalozpěv*

MODLITBA

Oslavujeme tě, Pane,
nezůstal jsi někde na výšinách, daleko a sestoupil jsi dolů, přímo do hlubin lidské únavy, zmatku a nejistoty. V Ježíši Kristu tě smíme potkávat tváří v tvář. Ukazuješ nám, že ve svém strachu, ve svých vinách ani v totální osamělosti nejsme sami. Tys nás vyhledal a našel i tehdy, když jsme se ztráceli my tobě i sobě navzájem. Dnes slavíme tuhle tvoji stvořitelskou sílu a tvůj nepochopitelný zájem o nás.

Prosíme tě, buď tu s námi teď svým Duchem. Dej, ať tvoje volání zaslechneme stejně ostře jako ti rybáři na břehu jezera. Zbav nás všech našich věčných výmluv, odkládání na potom a pochybností.

Dej nám odvahu opustit staré sítě, do kterých jsme se v životě sami zapletli a které nás drží na místě. Obnov naši důvěru, že to s námi myslíš vážně, a dej nám sílu na tvé slovo prostě odpovědět. Skrze tvého Syna Ježíše Krista k tobě voláme – slituj se nad námi.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Lk 6,32–36

PÍSEŇ: S 316 *Svítá novej den*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Mk 1,14–20.

Milé sestry, milí bratři, Marek se s tím na začátku svého evangelia moc nemaže a jde k věci. Hned v první větě nám suše oznámí, že Jan Křtitel sedí v kriminále. Atmosféra té doby je hustá, napjatá a pro cokoli nového vysloveně nebezpečná. A právě do téhle situace přichází Ježíš. Směřuje do Galileje. Nepřichází s žádným politickým programem, nechystá ozbrojené povstání. Přináší větu, ve které je nahuštěné úplně všechno: Čas se naplnil a Boží království je blízko. Změňte smýšlení a věřte dobré zprávě o Bohu a člověku.

Jenže hned v dalším záběru vidíme, že Ježíš nezačíná budovat své hnutí jako nějaký osamělý myslitel od stolu. Jde rovnou tam, kde lidé reálně žijí a makají. Zrovna ho potkáváme, když jde podél Galilejského jezera. Zapomeňte na nějakou romantickou dovolenkovou destinaci. Pro lidi v Ježíšově době to byl prostor tvrdé, zapáchající a často bezvýsledné celonoční dřiny. A přesně tam, uprostřed ranní šichy, Ježíš osloví lidi u jejich řemesla. Žádná posvátná atmosféra chrámu, žádné zbožné rozjímání. Prostě mokré sítě, ryby, unavení chlapi a do toho výzva i reakce na ni: „Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí. Ihned opustili sítě a šli za ním.“

Ten střih je neuvěřitelně ostřej. Žádné dlouhé řeči, žádné zkušební lhůty na rozmyšlenou. Ježíš promluví a rybáři odcházejí. Když se nad tím člověk na vteřinu zastaví, dojde mu, jak brutální zásah do života to musel být. Ti muži přece nebyli nějakí náboženští fanatici nebo volnomyšlenkáři, kteří neměli co ztratit. Byli to živnostníci, tvořili rodinné firmy, měli odpovědnost za majetek, za lidi a za ekonomické přežití svých domovů.

Marek u Jakuba a Jana schválně nechává jeden detail, který nám obvykle proklouzne mezi prsty – zanechali na lodi svého otce Zebedea s pomocníky. Slovo „pomocníci“ nebo „nájemníci“ znamená, že to nebyli žádní chudáci na okraji, co živoří ze dne na den. Byla to zavedená firma, která si mohla dovolit platit zaměstnance. Jejich odchod od řemesla nebyl žádným útekem z nouze za čímkoliv – lepším. Znamenalo to seknout s fungující prací a perspektivou, nechat za sebou jisté příjmy a bezpečí zavedené rodinné i společenské struktury.

Ti učedníci mohli z loďky odpovědět naprosto logicky a pragmaticky: „Hele, Pane, to zní docela zajímavě, ale teď se nám to úplně nehodí. Není čas. Nech nás aspoň dojet sezonu a třeba to pak zase proberem, až půjdeš zas kolem. Musíme spravit sítě, prodat ranní úlovek a vyplatit lidi. Nech nám čas na rozmyšlenou, probereme to doma s rodinou, zvážíme rizika. Vždyť nás zveš do něčeho, na co nemáme žádné záruky. Co by na to řekli lidi v Kafarnaum? Že nám regulérně přeskočilo? Že pouštíme jistě rodinný byznys kvůli chlapíkovi z venkova, kterej vykládá něco o Boží blízkosti, když kolem nás je pořád ta stejná tvrdá realita, daně a římská okupace?“ Jenže oni nezačali sepisovat seznamy pro a proti. Nečekali, až bude bezpečněji. Prostě položili sítě a šli za ním.

Tenhle moment ukazuje na podstatný rozdíl, kterým žijeme i my. Rozdíl mezi nezávazným fanděním a skutečným životním rozhodnutím. Fandit něčemu anebo na to mít pozitivní názor – to je strašně levné a hrozně běžné. Fandíme ledasčemu a na ledacos máme názor, dost často i na věci, o kterých vlastně nic nevíme. A tak se vyjadřujeme k politice, morálce i k tomu, jak by měla vypadat správná církev – abychom do ní mohli skutečně patřit. Společnost, a proto i církev, je dneska názory úplně přehlcená. Jenže být fanouškem a mít názory – to člověka moc nestojí. Kvůli názoru nemusíte opustit své pohodlí, nemusíte riskovat kůží, kvůli fandění nemusíte ani zvednout zadek z gauče. Můžeme Ježíši a jeho učení o lásce fandit, ale dokud to zůstane jen u fandění z gauče, naším životem to nepohne ani o milimetr. Ježíš nechtěl fanoušky a ty rybáře na břehu nezval k debatě o teologii. Chtěl jejich touhu, rozhodnutí, přesvědčení. A to se projeví třeba právě tak, že člověk vstane, nechá sítě sítěmi a investuje sám sebe, svůj čas a své síly do Božího díla.

Protože ty jediné sociální sítě, které mají v lidském životě skutečný a hluboký smysl, jsou právě sítě víry. Ta reálná, hmatatelná síť víry pravé, která se sice neplete na *www (world wide web)*, ale v docela obyčejné a syrové realitě všedních dní, kdy držíme spolu, neseme se navzájem a nenecháme nikoho propadnout do prázdna.

Ta věta „učiním z vás rybáře lidí“ měla pro ty chlapy hluboký smysl, i když Ježíš ten význam obrátil úplně naruby. V biblickém myšlení a v tradici Starého zákona je totiž moře symbolem všeho děsu, chaosu, temnoty a smrti. Mořská hlubina znamenala místo, kde člověk ztrácí pevnou půdu pod nohama a podléhá zmaru. Starověký rybář házel sítě

proto, aby živé tvory vytáhl z jejich přirozeného prostředí a usmrtil je pro svůj vlastní zisk.

Ježíš ale ten obraz staví úplně na hlavu. Být rybářem lidí v jeho pojetí znamená zachraňovat z průšvihů. Znamená to sklánět se k lidským hlubinám, házet sítí milosrdenství a vytahovat ty, kteří se topí v samotě, ve vině, v depresích nebo v sociální tísní. Rybář lidí nejedná ve svůj prospěch, aby toho druhého ulovil jako trofej nebo jako další položku do sborové statistiky. Jedná ve prospěch toho loveného, aby mu vrátil lidskou důstojnost, svobodu a život. Následování Krista se zkrátka neodehrává v teoretických úvahách, ale v téhle upoceně, praktické ochotě držet prostor pro druhé a unést námahu společenství.

Možná se vám do popředí v mysli dere otázka, na tělo: Komu máme tu síť milosrdenství vlastně házet? Kdo jsou ti lidé v hlubinách, které máme vyhledávat? Kdo si náš zájem vůbec zaslouží?

Třeba pomůžeme jedno prosté podobenství. Představte si malou holčičku, která měla na své posteli vyskládanou velkou a drahou sbírku panenek. Když k nim přišla na návštěvu teta, prohlížela si tu dokonalou přehlídku a s úsměvem se zeptala: „Ty máš panenky moc ráda, vid’? A řekni mi, kterou z nich máš ze všech úplně nejradši?“ Dívka chvíli váhala, dívala se na všechny ty krásné hračky a pak sáhla hluboko do rohu postele. Vytáhla tu nejošuntělejší panenku ze všech. Byla to hračka, která už neměla skoro žádné vlasy, chyběla jí jedna ruka a šaty měla potrhané a špinavé. „Tuhle,“ řekla holčička. Teta se podívala: „Proč zrovna tuhle? Vždyť tu máš tolik jiných, větších a krásnějších panenek.“ A děvčátko odpovědělo: „Protože kdybych ji neměla ráda já, neměl by ji rád už vůbec nikdo.“

V prvním čtení z Lukášova evangelia Ježíš staví před své posluchače nárok, který naprosto popírá naši běžnou lidskou logiku zásluh a oboustranně výhodných vztahů: „Jestliže milujete jen ty, kdo vás milují, můžete za to očekávat Boží uznání? Budete syny Nejvyššího, neboť on je dobrý k nevďěčným i zlým.“ Milovat lidi, kteří jsou nám sympatičtí, se kterými sdílíme stejný sociální status, stejné názory a ze kterých máme přirozenou radost, to je hračka, od které očekáváme zábavu a radost. Je hrozně pohodlné vyhledávat společenství těch, kteří jsou z naší vlastní, bezpečné bubliny a naši péči nám

oplatí stejnou mincí. Ježíš nás ale posílá na hlubinu, úplně mimo naši komfortní zónu. Vyzývá nás, abychom dokázali věnovat svůj zájem, čas a lásku těm, které nikdo jiný milovat nechce a nebude. Volá nás k lidem komplikovaným, unaveným, sociálně přezíraným, k těm, s nimiž je těžká řeč, štvou nás a otravují, kteří od svého okolí zažívají jen chlad a nepřijetí.

V tomhle spočívá úkol církve v každé době. Nejsme povoláni k tomu, abychom byli bezchybným klubem kámošů, spravedlivých a zajištěných, kteří se navzájem ujišťují o své vlastní svatosti a pravdě jak v nějaké komnatě ozvěn. Církev nemá být nablýskaný skanzen lidových tradic ani volnočasový klub pro dospělé. Jsme povoláni k tiché, trpělivé a upocené práci rybářů lidí. K nezištné službě, která nehledá vlastní potlesk ani uznání, ale prostě drží otevřený, bezpečný a teplý prostor pro každého, kdo potřebuje zakusit lidské přijetí a Boží odpuštění. Rybáři na břehu tehdy zanechali své sítě, vstali a šli bez jakýchkoli záruk. Se stejným naléhavým hlasem se dnes Bůh obrací k nám, abychom konečně přešli od pouhých řečí k odhodlané lásce v každodenní praxi. Amen.

PÍSEŇ: S 210 *Někdo mě vede za ruku*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,

tys nepřišel verbovat dokonalé a spravedlivé hrdiny, ale povolal jsi obyčejné a chybující lidi přímo zprostřed jejich každodenní práce.

V důvěře v tvé milosrdenství ti předkládáme své společné prosby:

Modlíme se za tvou církev, zde i všude jinde, kde se ve tvém jménu shromažďuje. Nedopusť, abychom propadli pýše, že jsme lepší než ostatní, nebo že na nás stojí svět. Ochraňuj nás před pokušením zalézt do svých bezpečných bublin a věnovat péči a čas jen těm, kteří jsou nám příjemní. Dej nám odvahu nezůstat jen fanoušky Ježíše, nesetrvat jen u vlažnosti názorů, ale s opravdovým odhodláním jít za tebou a otvírat dveře i srdce těm, kteří jsou vytlačováni na úplný okraj.

Modlíme se za lidi osamělé, unavené a za ty, kteří v životě ztratili domov, rodinu nebo zbytky lidské naděje. Myslíme dnes na lidi z vyloučených lokalit, azylových domů a na pacienty v léčebnách a na všechny, o které už nikdo nejeví zájem. Prosíme, dej jim skrze nezištnou péči a praktickou pomoc

bližních poznat, že v tvých očích mají nekonečnou cenu.

Modlíme se za ty, kdo v životě tvrdě selhali. Za ty, kteří nedokázali opustit své staré sítě sobectví, kteří se k evangeliu obrátili zády, i za ty, pro které se víra změnila jen v unavenou, formální povinnost bez špetky radosti. Prosíme, oslov je znovu svým hlasem.

Modlíme se za národy, kterým je upírána svoboda, spravedlnost a bezpečí.

Modlíme se za lidi spoutané nejrůznějšími závislostmi, sobectvím, závistí či ochromujícím strachem z budoucnosti a ze smrti.

Všechny další lidi, bolesti i zápasy, které nám osobně leží na srdci, ti nyní předkládáme v tichu svých srdcí.

(chvilé ticha)

Pane, smiluj se nad námi, když k tobě společně voláme jako jedna rodina učedníků: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: Iz 54,10

POŽEHNÁNÍ: Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 719 *Mou cestu v rukou máš*

V Boží blízkosti je dobře

POZDRAV

Milé sestry, milí bratři, milé děti, vítám vás všechny na bohoslužbách pozdravem apoštola Pavla: Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. Amen.

INTROIT: Ž 37,39-40

PÍSEŇ: NEZ 560 *Vítězi k poctě zpívejme*

MODLITBA

Hospodine,

ty jsi dárce svobody, naděje a pokoje. Prosíme, zbavuj nás od strachu, úzkosti a beznaděje. Pane Ježíši Kriste, ty jsi náš Pán a bratr. Tvoje láska je větší než naše srdce. Osvobod' nás, abychom uměli přijímat sami sebe, ale také abychom se dovedli sklánět k druhým lidem. Pomáhej nám žít z víry a svému okolí být věrohodnými svědky o naději, která je v tobě.

Bože, ty miluješ člověka a pro naši záchranu vykonáš všechno potřebné. Dej, ať smíme vidět tvou pomoc, a daruj nám také správné vidění světa, abychom nezabloudili ve svých starostech a trápeních, ale žili ve tvé blízkosti. Prosíme tak skrze našeho Pána Ježíše Krista, tvého Syna a našeho bratra, který s tebou a s Duchem svatým žije a život působí nyní i na věky.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: J 14,27-31

PÍSEŇ: NEZ 331 *Pána vítěj, k nám se sklání*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Ž 73.

Milé sestry, milí bratři, tento žalm mě opakovaně přitahuje. Nacházíme v něm vyznání

toho, jak žalmista dospěl k pravému smyslu své životní zkušenosti. A také to, že tento smysl bezprostředně souvisí s tím, co přetrvává na věky: „Skála srdce mého a podíl můj je Bůh navěky.“ (v. 26) To, co žalmistu znepokojovalo, má svůj konec, ale vztah s Bohem přetrvává na věky. Do tohoto vyznání vyústí žalmistovo přemýšlení o tom, co bezprostředně zažívá a co jej velmi znepokojuje.

Zkušenost s tím, jak to na světě chodí, představovala pro žalmistu těžkou zkoušku. Tuto zkušenost, kterou žalmista obšírně líčí v první sloce (v. 3–12), vystihuje stručnými slovy prorok Jeremjáš: „Proč je úspěšná cesta svévolníků? Všichni, kdo se dopouštějí věrolomnosti, žijí si v klidu.“ (Jr 12,1) Žalmistu to málem přivedlo na stranu těchto svévolníků. Pochyboval, jestli má vůbec smysl nějaké úsilí o zbožnost. A jen postupně, pozvolna odkrýval hlubší pohled na tuto skutečnost a na důsledky, které přináší bezbožné a zpupné lidské jednání.

Žalm začíná ujištěním, že Hospodin je dobrý k Izraeli, k těm, kdo jsou čistého srdce. Můžeme tomu rozumět i jako definici těch, kdo jsou Izraelem. Jsou to ti, kdo mají čisté srdce. A k těmto je Bůh dobrý. To je základní teze, kterou žalmista vyznává, které věří a ze které vychází.

Ale pak začne mluvit o své zkušenosti se svévolníky a říká, že stačilo už jen málo a jeho nohy by odbočily, jeho kroky by se doslova „rozlily jako nic“. Krok je za normálních okolností přímý, pevný, jeho směr je držen a řízen pevnou vůlí, která mu udává směr. Ale žalmista se málem dostal do pozice, ve které by se jeho kroky staly opakem jasného směřování, rozlily by se jako voda. Rozlité kroky jsou zajímavým obrazem člověka, který nemá žádný směr, žádný cíl, žádnou dobrou budoucnost. Jde do prázdna a jeho kroky se roztékají jako voda po podlaze. Voda nedrží tvar, rozlévá se podle povrchu, na který je vylita. To je obraz člověka, který je zcela určován okolnostmi, nemá žádné vlastní zaměření, žádné směřování, nespěje k ničemu hodnotnému. Žalmista takto vyjadřuje, že byl ohrožen ztrátou vnitřní soudržnosti, integrity.

A proč tomu tak bylo, to říká v dalších verších: „Neboť jsem záviděl těm, kdo mají lesk, pokoj svévolníků jsem viděl.“ (v. 3) „Neboť nejsou okovy jejich smrti a jejich tělo je tučné.“ (v. 4) Žalmista vidí, jak se dobře daří těm největším grázlům. Jak si žijí pokojně, jak prosperují a jakou mají popularitu. V celkem deseti verších (v. 3–12) popisuje, co

všechno tito svévolníci dělají, jak mluví a jak dobře se jim daří. Jsou to lidé, které charakterizuje zpupnost a násilí, výsměch a zlomyslnost, povýšené řeči a útisk. A přitom nezažívají trápení jako jiní lidé.

To, co žalmista pozoruje u těchto svévolníků, je taková Jobova situace naopak. Job byl spravedlivý a zbožný člověk a zažíval velké trápení, které vyvolávalo otázky jeho přátel. A tady u žalmisty vyvolávají hlodavé otázky svévolníci, pyšní a zpupní gauneři, kteří jsou úspěšní, zdraví, prosperující, mají popularitu, vliv a moc a nic je netrápí. Jsou to lidé, kteří zcela ignorují Boha, a proto nemají žádné hranice.

Žalmista cituje to, co říkávají: „Jak to Bůh pozná? Je vůbec poznání v Nejvyšším?“ (v. 11) V tehdejší době nebyli teoretičtí ateisté jako dnes, tedy lidé, kteří by popírali existenci Boha. Ale byli praktičtí ateisté, tedy lidé, kteří nepočítali s tím, že Bůh se o člověka zajímá, že nějak zasahuje do lidského jednání. A proto žili zcela bez ohledu na Boha. Žili bezohledně, povýšeně a zároveň měli velký vliv na lidi. Lidé přijímali jejich slova jako vodu, kterou žíznivý člověk loká plnými doušky (v. 10). Lidé opakují jejich slova, jsou jejich příznivci a podporovatelé, a dokonce i žalmista byl v pokušení „mluvit jako oni“ (v. 15).

Za tímto žalmistovým popisem svévolníků a jejich jednání si dokážu živě představit některé vlivné politiky. Mají vliv a moc, jsou plně soustředění na prosazování svých zájmů, zažívají popularitu a úspěch, mají své příznivce, vystupují s bohorovností a na nikoho neberou ohled. S Bohem nebo nějakou vyšší spravedlností naprosto nepočítají. Myslí si, že si můžou všechno dovolit, že jim všechno projde, a také se podle toho chovají.

S touto skupinou lidí se tedy žalmista konfrontuje. Přemýšlí o nich, o jejich úspěchu a o svém trápení a říká: „Přemýšlel jsem, jak se v tom všem vyznat a nesnadné se mi to zdálo.“ (v. 16). Jak to jde dohromady s Boží spravedlností? Žalmista, když to pozoroval, tak ho to málem vnitřně rozložilo. Musel si klást otázku: „Tedy zbytečně jsem si uchoval ryzí srdce a dlaně omýval nevinností?“ (v. 13) Ocítl se dokonce v pokušení mluvit jako oni, ale pak si uvědomil, že by to znamenalo zradu vůči „pokolení Božích synů“.

Žalmista vnímá, že proti sobě stojí dvě skupiny lidí – skupina úspěšných svévolníků

a skupina pokolení Božích synů, se kterou se žalmista identifikuje. Ale zároveň nedokázal pochopit, jak to, že tak prosperuje ta skupina bezbožníků. Ovšem potom prožil něco, co mu pomohlo. Do centra žalmu umístil motiv, který mu pomohl se v tom vyznat. Odpověď našel v Boží blízkosti, když vstoupil do Božích svatyní: „Teprve když jsem vstoupil do svatyní Boha, pochopil jsem, jaký vezmou konec.“ (v. 17) Pozoruhodné je tady množné číslo slova „svatyní“. Boží chrám se skládal ze tří částí: z nádvoří, předsíně a nejsvětější svatyně, kde přebývala Boží přítomnost. Žalmista nezůstal v té první části svatyně, ale vstoupil až do Boží přítomnosti, až do Boží blízkosti a tam prožil, jak je mu u Boha dobře: „Mně však v Boží blízkosti je dobře.“ (v. 28)

Žalmista zjistil, že největší dobro, které může zažít, mu poskytuje Bůh, že je to daleko víc než to, co mají úspěšní svévolníci. Právě Boží blízkost proměnila jeho pohled. Přestal svévolníkům závidět, přestalo ho trápit to, že se jim tak daří, že jim všechno vychází. Boží blízkost mu otevřela perspektivu budoucnosti. Dokázal vidět dál, otevřel se mu pohled za obzor, ukázala se mu budoucnost těchto lidí. Pochopil klamnost jejich života, jejich pomíjivost. Jeho předchozí představy náhle byly jako zlý sen po probuzení, jako probuzení do reality, ve které po svévolnících zbyl už jen ten zlý sen.

Poslední část žalmu se věnuje žalmistovu vztahu s Bohem, který je trvalý, který přetrvá na věky. A to i navzdory žalmistově pomíjivosti: „Ač mé tělo i mé srdce chřadne, Bůh bude navěky skála mého srdce a můj podíl.“ (v. 26) Doslova jeho tělo i jeho srdce „končí“, žalmista je na konci své pozemské cesty, ale nekončí to, co ho pojí s Bohem. Boží blízkost pro něj nekončí, v Panovníku Hospodinu má svůj úkryt. Až v posledním verši se objeví Boží jméno, které se do češtiny překládá slovem Hospodin: „V Panovníku Hospodinu mám své útočiště.“ (v. 28) Žalmista si uvědomuje svou fyzickou i psychickou pomíjivost a zároveň to, že jej pojí nezničitelná, nepomíjitelná vazba s Hospodinem, který je pro něj úkrytem na věky. Tuto zkušenost nám předává a k této naději nás zve. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 721 *Nada te turbe*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Hospodin má soucit se svým lidem a jeho záměrem je spása celého světa. Proto se s důvěrou modleme za všechny lidi a společně volejme: *Pane, smiluj se.*

Prosme za důvěru vůči Bohu, která nás přetváří, a pomáhá nám v životě obstát. *Prosíme: Pane, smiluj se.*

Prosme za trpělivost a vytrvalost v naději a v každém dobrém úsilí. *Prosíme: Pane, smiluj se.*

Prosme za sílu pro všechny, kdo pečují o staré, slabé, bezbranné. Za ty, na jejichž bedrech leží odpovědnost za fungování nutných služeb. *Prosíme: Pane, smiluj se.*

Prosme za lidi, kteří jsou ochromeni strachem a obavami z čehokoli zlého. *Prosíme: Pane, smiluj se.*

Prosme za lidi trpící samotou, opuštěností a beznadějí. *Prosíme: Pane, smiluj se.*

Prosme za ty, kteří druhé odsuzují a nejsou ochotni odpouštět. *Prosíme: Pane, smiluj se.*

Prosme za děti a mladé lidi, aby nacházeli cestu k Bohu i svoje místo ve společenství církve. *Prosíme: Pane, smiluj se.*

Prosme za lidi, jejichž životním cestám nerozumíme, a za ty, kteří se nám vzdálili, a my toužíme opět se s nimi setkat. *Prosíme: Pane, smiluj se.*

Volejme společně k Bohu jako k našemu nebeskému Otci: *Otče náš...*

PÍSEŇ: NEZ 660 *Když soumrak zháší světlo*

POSLÁNÍ: 1Pt 2,20–22

POŽEHNÁNÍ

Hospodin tě žehná a chrání tě, Hospodin rozjasňuje nad tebou svoji tvář a je ti milostiv, Hospodin obrací k tobě svoji tvář a obdaří tě pokojem. Pokoj Boží ať zůstává s námi se všemi nyní i na věky. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 416 *Tvé požehnání, dobrý Otče*

Chléb života

POZDRAV

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista.

INTROIT: Iz 55,1-3

PÍSEŇ: NEZ 756 *Nový den svítá*

MODLITBA

Hospodine, náš Pane,
děkujeme, že si i dnes můžeme vděčně připomínat, že jsi to ty, kdo nám dal život. Že jsi to ty, kdo nám dává všechno důležité k životu: nejen věci potřebné k obživě, ale také radost, touhu po spravedlnosti i místo útočištné ve tvé blízkosti a povzbuzení ve tvém Slovu i výhled do budoucna... Radujeme se z toho, že jsi nás skrze Ježíše, svého Syna, pozval k víře.

Kriste, chceme ti nastavit své prázdné ruce i srdce a prosíme tě, abys nám je naplnil a abys nám do srdcí opět vložil něco z tvé nekonečné naděje a nezměrné dobroty, abys je proměnil svou láskou, abychom si nechtěli tvé dary nechávat pro sebe, ale přinášeli tvou pomoc tam, kde je jí zapotřebí. Prosíme o tvého Ducha, aby nám osvětlil každou příležitost, kdy můžeme jednat podle tvého příkladu, abychom ji nepřehlédli a nepromarnili.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: J 6,1-11

PÍSEŇ: NEZ 714 *Někdo mě vede za ruku*

KÁZÁNÍ

Základ kázání je zapsán v J 6,35.

Co jste dneska měli k snídani? V neděli možná míváte koláč nebo něco svátečnějšího, ale

ve všední den, tipla bych si, míváte většinou chleba. A obvykle zřejmě „s něčím“. Chleba považujeme za opravdu základní potravinu. Chleba není nic luxusního, je dosažitelný, zvláště v naší společnosti, pro každého. To je jeden z důvodů, proč Ježíš o sobě řekne „já jsem chléb života“ a pokračuje: „Kdo přichází ke mně, nebude hladovět...“ Znamená to, že Ježíš je dosažitelný pro každého, kdo přichází a kdo věří. Každému nabízí podíl na svém životě, místo u sebe, ve svém domě, ve svém království. Jako když v dřívějších dobách hospodyně vycházela na zápraží uvítat návštěvu chlebem a solí, nabídnout jim tak pohostinnost svého domu.

Chléb – to slovo voní domovem, důvěrnou známostí. To je další z významů, které zahrnuje Ježíšovo „já jsem chléb života“. Chléb, který je tím základním, co pro život potřebujeme. V románu Aleny Mornštajnové, nazvaném po hlavní hrdince „Hana“, je několikrát zmíněno, že Hana mívala všude po kapsách kousky chleba, a taky doma u postele, v nočním stolku a v tašce... Pro její okolí to byl jen jeden z divných zvyků staré podivínky. Hanu tomu však naučila léta života, strávená v ukrutných podmínkách nacistických koncentráků, kde chleba byl vzácnost, kde na kousku chleba závisel život (kde mít a nemít chleba byla otázka života a smrti). Proto, i když už bylo řadu let po válce, ji tento zvyk neopustil. Mít kousek chleba po ruce byla její jistota, její životní potřeba. Proč vám to vyprávím? „Já jsem chléb života,“ říká Ježíš, a rozumím tomu tak, že touží po tom, abychom jej také tak nezbytně potřebovali, aby se nám stal nezbytnou životní potřebou. Prostě tím základním, co v životě potřebujeme.

Někteří výživoví poradci by vás poučili, že je třeba nejíst chleba aspoň dvakrát týdně (zvláště pokud chcete zhubnout), jiní by ještě dodali, že určitě je lepší chléb bezlepkový... To jsou ale vymoženosti a starosti současné přesycené doby. Když Ježíš řekne „já jsem chléb“, znamená to, že je „výživově“ vhodný pro všechny a dostupný i těm, kdo na „obyčejný“ chléb někdy tak tak dosáhnou.

Myslím, že většina lidí hledá dobré pro svůj život, jen často mívají zmatek v tom, co tím dobrým je, co jim může život dobrým naplnit. Dobře to ilustruje ten biblický příběh o nasycení. Za Ježíšem jde veliký zástup. Lidé ho následují, ale nechtějí se stát jeho učedníky. Přitahují je znamení, která učinil na nemocných. Jdou za ním, aby jim pomohl. Potřebují vyřešit své starosti a bolesti. Myslí přitom víc na sebe než na něho. Chtějí se mít lépe než dosud. Hledají Ježíše, protože se potřebují zbavit svých potíží a problémů.

Ježíše sledují na jeho cestě, skoro ho až pronásledují; s následováním to, zatím, nemá mnoho společného.

Bible svědčí o tom, že podobně začíná cesta k Bohu u většiny z nás. Evangelia jsou plna nešťastných lidí, kteří prosí o pomoc – a Ježíš je neodmítá. Zastavuje se u nich. Neuzavírá se do kruhu svých vyvolených. Je tu pro všechny. Jako chléb.

Chléb zastupuje všechno, po čem hladovíme, co nás sytí, díky čemu a z čeho žijeme. Posiluje nás pro každodenní život. Při putování pouští se židům stýskalo po chlebu a tehdy jim dal Bůh pokrm přímo z nebe: padala mana. Jí tišili na cestě k zaslíbené zemi svůj hlad. Ježíš se odvážil označit sám sebe za chléb, který dokáže zahnat náš hlad: „Já jsem chléb života.“ Ten jediný a pravý. Nárokuje si tak schopnost utišit náš nejhlubší hlad. Po přijetí, po zastání, po bezpečí, po lásce...

Z Ježíše pramení síla, která nám, navzdory naší všelijaké bídě, vlévá naději. Přirovnává chléb, o kterém říká „já jsem“, k maně, kterou se živili Izraelité na poušti.

A přestože ji jedli, umírali. Proto o sobě Ježíš řekne: „Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe. Kdo jí z tohoto chleba, živ bude navěky. A chléb, který já dávám, je mé tělo, dané za život světa.“ (J 6,50nn)

Ježíš je chlebem, který má schopnost uživit nás uprostřed pouště chudoby, vnitřní prázdnoty, emocionálního zmatku – všude tam se může stát jeho slovo pokrmem na další cestu. Chléb ale nevznikne jen tak, jako lusknutím prstu, bývá hněten a pečen v žáru pece, tak také Ježíš je hněten našimi vinami a na kříži prochází výhnní utrpení. Svou láskou k nám se mění v životadárnou potravu. Pro každého, kdo k němu přichází. Ježíšovým řešením je sdílení, solidarita, vzájemnost. Bůh je Bohem s námi solidárním a vede k tomu i nás. Bůh si nevybírá, pro koho tady je a pro koho není, je tady pro všechny. Ježíš přišel, aby dal život za všechny, aby díky němu měli život všichni. Bůh je spravedlivý v tom, že svou milost nabízí všem. Tohle Ježíš učí své učedníky. A taky že na člověku záleží, jak to přijme. Zda přichází a věří...

Boží království vyrůstá z nejmenšího zrníčka. Bohu pro začátek stačí jedno obrácené srdce, jeden ochotný dárce (jako byl ten kluk s pěti chleby a dvěma rybami, který se s ostatními podělil o svou večeři), jeden odvážný, trpělivý a věrný člověk. Bohu stačí to,

co mu můžeme a chceme nabídnout. Nepotřebuje víc než naši víru a to, co by si třeba někdo jiný nechal pro sebe. Když on sytí nás, když je pro nás chlebem života, můžeme my také pomáhat sytit druhé.

Sestry a bratři, pokud od Ježíše to podstatné pro život přijímáme, buďme si jisti, že máme i co rozdávat. Proto se nebojme a činně tak. Vždyť těch, kdo hladoví po tom, co Ježíš přináší – nejen po chlebu, ale také po povzbuzivém slovu, po naději, odpuštění, přijetí, Boží blízkosti – těch je ještě mnoho...

MODLITBA

Ty jsi, Kriste, Pramen žití, u tebe se můžeme občerstvovat, vydechnout, nabrat sílu k životu. Prosíme, ať nás prostoupí tvá blízkost. Pak nemusíme mít strach, že se propadneme někam, kam tvá láska a moc nesahají.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 128 *Oči všech se upírají*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Milý Bože,

radujeme se z tvé blízkosti, z každého dobrého daru, z každé chvíle, kdy se smíme přesvědčovat, že ty jsi s námi. Jsme ti vděční za každé znamení tvé moci a moudrosti, která vítězí nad sobectvím a učí nás myslet na druhé.

Prosíme za lidi, kteří jsou stíženi zlými okolnostmi. Prosíme, aby se potkávali se solidaritou těch, kdo jsou na tom líp.

Prosíme, pomáhej všem hledajícím a zmateným, těm, kdo nevědí, kam se v životě vrtnout, těm, kdo nikam nepatří, o které nikdo nestojí.

Usmiřuj rozhněvané, napravuj ty, kdo jsou plni nenávisti a sobectví. S nadějí se k tobě přimlouváme za naše nemocné i za všechny všelijak trpící v tomto světě, za ty, kdo strádají nejen nespravedlností či opovržením, ale také opravdovým hladem a žízní.

Prosíme tě, kéž těm, kdo zažívají bídu těla či ducha – nemocí, strádáním, smutkem, osaměním, umíme být vstřícným společenstvím, jaké ty sám nám nabízíš.

Kriste, náš příteli a bratře, ve tvém jménu se modlíme, jak jsi nás naučil:
Otče náš...

POSLÁNÍ: 1J 4,9-10

POŽEHNÁNÍ

Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého budiž s vámi
se všemi. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 748 *Ó králi věků důstojný*

Nauč nás modlit

POZDRAV

Shromáždili jsme se ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen. Milí přátelé, bratři a sestry, vítám vás na dnešních bohoslužbách. Milost vám všem i pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista.

INTROIT: Ž 138,5+8

PÍSEŇ: NEZ 634 *Hned zrána vzdej díky*

MODLITBA

Pane Bože,

nezbývá nám než děkovat za novou příležitost, za nový den. Chceme děkovat za společenství, chceme děkovat za to, že máme jeden druhého, děkovat za to, že smíme vzhlížet k nebi, ale také s tebou blízce rozmlouvat o tom, co je důležité pro nás, pro náš život. Mluvíme s tebou o tom, v čem jsme chybovali, a prosíme tě, na každé naší cestě nás doprovázej svou láskou a milostí.

Ty víš, že jsme hříšníci, my sami to o sobě víme. Prosíme o to, aby vědomí nepatřičnosti a nedostatečnosti přikryla milost Ježíše Krista a z hříšníků se stali v první řadě služebníci. Bože, ty jsi nás stvořil, Pane Ježíši, tys nás vykoupil, Duchu svatý, ty v nás probouzíš nový život. Trojjediný Bože, připrav si nás pro dílo svého království, z různosti vytvoř společenství lásky, kde ty sám jsi středem a původcem opravdového života.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Gen 18,20–32

PÍSEŇ: NEZ 635 *Ó náš milý Bože*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán u Lukáše 11,1–13.

Milí bratři a milé sestry, docela upřímně – je zapotřebí vůbec se modlit? Vždyť nad sebou máme Všemohoucího a Vševědoucího Pána, ten přece ví, co potřebujeme. Ví to moc dobře! Je tedy zapotřebí, abychom k Němu volali, abychom v modlitbách vyznávali své viny nebo zmiňovali to, že nám někdo ublížil a že si s tím vůbec nevíme rady? Je třeba, abychom volali o pomoc?

Modlitba ovšem není jen seznamem toho, čeho se nám nedostává. Může vyjadřovat i vděčnost a radost. Tedy znovu, ale viděno i z druhého konce: Máme před Hospodinem jásat na modlitbách, když Bůh sám se usmíval ještě dlouho předtím, než nám samotným srdce poskočilo radostí? Nejsou to všechno nějaké nadbytečné lidské povídačky, které si můžeme ušetřit? Nešlo by život prožívat před Boží tváří prostě s tím, co přinese i odnese? Jednoduše a beze slov. Vždyť Pán Bůh to tak nějak stejně všechno ví, a ještě lépe zvládá. Všechno podle své moudrosti (ne podle naší) bude také řídit.

Ten biblický text sám, zdá se, začíná ještě v absurdnějším tónu. Pán Ježíš šel na nějaké místo a tam se modlil. To místo bylo nějaké, bylo anonymní. A proč to vlastně udělal? Vždyť to byl Boží Syn, vždyť ze své podstaty to byl Bůh sám. Proč se modlil k Bohu?

Nebylo by namístě dát prostor nějaké diagnóze? Vždyť akt modlitby, a hlavně obsah modlitby, může být poměrně podezřelá akce, kdy můžeme pochybovat o duševní, a někdy i duchovní rovnováze modlitebníka. Neříkejte, že vás dodnes některé žalmy znovu nepřekvapují a nedotýkají se vás tím, jak pojmenovávají určité stavy lidského života.

Někdy vykladači chtějí Ježíšův úkrok do ústraní označit jako nutnost odpočinku, potřebu usebrání se, potřebu být sám. Budiž. Nevím, jestli to našemu vysvětlení pomůže. Ani takové suché vysvětlení totiž neodpovídá na otázku: *proč to všechno?*

Příběh se ovšem začne rychle měnit. Jednoho dne, za jedním Ježíšem, na nějaké to jedno místo, přijde jeden z učedníků. Samota mizí. Izolované příběhy mizí. Všechno, co se v tom příběhu počítá na jeden kus, se nyní najednou sčítá. A prosba jednoho učedníka se rozlévá doširoka. „Nauč nás modlit se, jako tomu učil Jan své učedníky.“ Z jednotného čísla se vše přesmykává do společenství. Už nejde o schopnost jednotlivce, jde o společenství.

Pán Bůh nebude fungovat jako automat, do kterého jednotlivec vhazuje minci s nadějí, že

něco vypadne v podobě jednoho kusu jen a jen pro mě. Pro Lukáše bude modlitba záležitostí společenství.

„Odpověděl Ježíš: „Říkejte: Otče náš!““

Čemu nás Ježíš učí? Modlitba není dovednost, ale je to vztah rozprostřený doširoka. Ne „jak?“, ale v důvěře před Otcem a společně s ostatními. Nechci ani tak vykládat samotnou modlitbu Páně, spíše chci podtrhnout vztah a blízkost. „Otče náš“; chléb dávej *nám*; odpusť *nám*; odpouštíme *my*, a to jednomu každému (nikoliv jen jednomu); nevydej *nás*; vysvobod' *nás*...

To už není tak jednoduché jako být a žít si sám pro sebe (natož ještě odcházet do ústraní). Lukáš nás učí přemýšlet nesobecky, neelitářsky, nekonfesijně, neexkluzivisticky. Učíme se žít ve společenství lásky. Samozřejmě že takový pohled se dá odstřelit jednoduše tvrzením, že se jedná o liturgickou formuli. Tak se ovšem ztrácí jemné předivo vztahů. V té modlitbě je celá pavučina společenství, které roste a upíná se k nebesům a říká: „Otče náš.“

Pán Ježíš tu modlitbu vykládá pomocí důležitého podobenství. Setkávají se tam tři přátelé. Ano, výkladem modlitby je přátelství. Přítel navštíví přítele. Stalo se to všechno o půlnoci. Avšak právě o to jde, přítel může přijít a přijde často v okamžiku, kdy je tma. Nepíše se, že host přišel k hostiteli nebo tulák k usedlému člověku. Píše se však, že přítel přišel za přítelem. Je noc, přítel-host má nouzi a hlad a navíc je tma; přítel-hostitel nouzi nemá, ale nedokáže nasytit přítele-hosta. Tedy půjde za přítelem-chlebovárcem. A řekne mu: „Půjč mi tři chleby, půjč mi Trojici chlebů.“ Je to zvláštní hříčka – tři a tři a mezi tím ještě navíc leží spící děti.

Z domu se ozývá otázka: „A máš pádný důvod k tomu, abys mě i mé děti budil?“ Ten důvod pádný je, důvod je neodbytný. Je to záležitost, která se nedá v čase noci přejít. Nouze je důvod, život sám je ten důvod. Zároveň to ukazuje, zda jsme přátelé, zda jsme bratři a sestry. Ukazuje se, že Bůh není neosobní princip na nebesích, ale že je naším Otcem a zároveň přítelem, který chléb má i dá. Ale pravda je, že i On chce vědět, proč Ho voláme.

V prvním čtení Abraham prosí Hospodina za hříšné město. Vždyť tam má příbuzného,

nejenom přítele! Každý v tomto světě ví o Sodomě své. Víme, že si Sodoma zaslouží zkázu. Abrahám si to však nemyslí, a tak smlouvá, je neodbytný – pro 50, pro 45, pro 30, pro 20 anebo pro 10 spravedlivých. Modlí se tak vlastně za přátele i nepřátele. Když tam bude alespoň deset spravedlivých, zachovej to místo. Hospodin odpoví, že to místo nezahladí pro deset spravedlivých.

Podle židovské tradice prý 36 spravedlivých udržuje při životě náš svět. Nikdo neví, kdo mezi těmi 36 spravedlivými je, a někdy to nevědí ani oni sami (protože jako spravedliví po tom nepátrají). Ale jejich modlitby jsou zapotřebí, protože udržují Boží milost nad světem.

Židé, když konají bohoslužbu, musí sehnat 10 mužů. Jedním z důvodů je, aby se mohli také společně modlit.

Na návštěvě u Abrahama byla Trojice mužů. Trojice podle křesťanské tradice má jen jedno vysvětlení. Abrahamovi přinesli požehnání a zároveň zlou i realistickou zprávu o Sodomě. A tak se stalo, že Abraham licituje s Bohem. Má pádný důvod. V Sodomě má příbuzného a v Sodomě je půlnoc.

Avšak jak si může Abraham dovolit smlouvat s Hospodinem? Epištola Jakubova řekne, že Abraham byl přítelem Božím. A přítel příteli může říci všechno, ale musí také přijmout řešení z druhé strany. To je přátelství – blízký vztah.

„Příteli, dej mi tři chleby.“ Ústřední zvěstí má být, že Pán Bůh se nám dává v plnosti. Bůh Otec – Bůh Stvořitel; Bůh Syn – Bůh Vykupitel; Bůh Duch – Bůh Utěšitel. Dej mi tři chleby. Ať už se nám Bůh dává jakýmkoliv způsobem, vždy z toho lze vyčíst nepředstírané přátelství a opravdovou blízkost a účast.

Modlitba utvrzuje přátelství mezi námi a nebesy, dává do života jistotu. Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno. Kdo prosí, dostává. To se říká bez diskuse s jistotou. Bůh s námi nehraje žádnou nečistou hru. Je to rovnice, kde se jedna strana rovná druhé. Nelze krátit jednu stranu rovnice. Kdo hledá – nalézá. A je to beze zbytku.

Znáte takovou tu dětskou hru na důvěru, kdy jsme říkali: „Zavři oči a nastav ruku.“ Pamatuji si, že jsme se někdy báli, co vlastně do té ruky dostaneme. Bůh dává a dává jen dobré dary! Avšak pozor na to, co si člověk přeje.

V 11. a 12. verši jsou zmíněny jako příměr věci – ryba, chléb, vejce. Někteří modlitebníci mají modlitbu za příležitost se tak trochu obohatit či se obtěžkat věcmi. Již zmíněná epištola Jakubova zná také termín „přátelství se světem“. Takové prosby bývají diskutabilní. Bůh však dává svého Ducha těm, kdo jeho prosí. Život z Ducha, život v Duchu. Nový začátek, přestože si ho nezasluhujeme. O Duchu toho byly napsány celé knihovny a co stránka, to názor. Ale Duch je především dárce života – nového života.

Někdy se lidé za své modlitby stydí. Před Bohem i před druhými. V některých sborech a snad ve všech církvích zakrývají svou obavu z druhých tím, že od modlení je tu přeci farář, kazatel, staršovstvo. Pane, nauč nás modlit se. Modlitba není ve formulacích a ve výřecnosti, modlitba se odehrává v blízkosti. Přítel za přítele k Příteli. Znakem vyslyšené modlitby pak je Duch – Utěšitel a Zastánce, který s námi přebývá. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 284 *Nuž Bohu děkujeme*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože,

nauč nás modlit se. Za Sodomu či za Prahu. Za místa svatá i nesvatá. Hospodine, prosíme, zachovej tento svět, daruj svoji milost a obrať naši mysl i srdce k tobě.

Hospodine, prosíme, vkroč do našeho světa se svou milostí a zachraň každého. Modlíme se za ty, kdo jsou silní ve víře, modlíme se za ty, kdo jsou slabí ve víře. Modlíme se za bohaté, modlíme se i za ty, co nemají nic. Modlíme se za ty, kdo jsou utiskováni, modlíme se i za ty, kdo jim jezdí po hlavách.

Modlíme se za ty, kdo překypují zdravím, modlíme se také za ty, které postihla nějaká nemoc i bezmoc. Modlíme se za děti i jejich rodiče. Modlíme se za všechny členy církve a stejně tak za ty, kdo nikam nepatří. Kriste, nauč nás modlit se za přátele i za nepřátele.

Voláme společně: *Otče náš...*

PÍSEŇ: NEZ 401 *Za ty, kdo hladem trpí a bídou*

POSLÁNÍ: Ž 69,14-15a+34-36

Ale má modlitba spěje, Hospodine, k tobě, je čas přízně, Bože nejvyšš milosrdný, odpověz mi, věrný dárce spásy, vysvobod' mě z bahna, ať se neutopím! Vždyť Hospodin ubožáky slyší, nepohrdá svými, když jsou uvězněni. Ať ho chválí nebesa i země, moře se vším, co se v nich hemží, neboť Bůh zachrání Sijón a zbuduje judská města; budou tam sídlit a mít je ve vlastnictví.

POŽEHNÁNÍ: Nu 6,24-26

PÍSEŇ: NEZ 426 *Ať chrání nás Bůh*

Otevři se!

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Pán s vámi!

INTROIT: Ž 119,137+124

Ty jsi, Hospodine, spravedlivý, přímý ve svých soudech. Nalož se svým služebníkem podle svého milosrdenství, vyučuj mě v tom, co nařizuješ.

ÚVOD KE KYRIE

Bože, jsi laskavý. Jsi laskavý a milující. Dáváš nám, co potřebujeme. Dokonce víc než to. A jediné, o co nás žádáš, je: „Pošli to dál. Buď dobrý. Buď přátelský. Buď laskavý.“

krátké ticho

To zní jednoduše, a přesto je to často obtížné. Kde bychom měli začít? Co můžeme udělat? Přicházíme za tebou a prosím tě: *Pane, smiluj se – Kriste, smiluj se – Pane, smiluj se.*

PÍSEŇ: NEZ 187 *Svou oslav Pána písni*

MODLITBA

Pane, náš Bože,
jedině ty můžeš uzdravit a zachránit náš život. Ty rozbíjíš pouta, která nás svazují, a otevíráš nám uši a ústa. Prosíme tě: Osvobod' nás od nás samých a otevři nás pro druhé, abychom tě ve tvé církvi chválili a oslavovali. Tobě buď sláva navěky.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Jk 2,12–17

PÍSEŇ: NEZ 392 *Ó světlo světa, Kriste náš*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Mk 7,24-37.

Říká se, že slepota odděluje od věcí a hluchota od lidí.

Být oddělen od lidí. Vyčleněn z dobré společnosti, nepatřit do ní. Být vykázan. Tohle jste možná zažili – najednou jste mimo. Slyšíte: Nepotřebuji tě. Nezajímáš mě. Mezi nás nepatříš. Nebo vlastně neslyšíte... Lidé vám neodpovídají na pozdrav, nezvedají telefon, nechtějí s vámi nic mít.

Málokdy si uvědomujeme, jak strašlivě bolí vyloučení – z dobré společnosti, ze společenství, ze vztahů – dokud to neprožijeme. A popravdě, my to často neprožíváme. Málokdy se nám stane, že jsme neviditelní. Pořád jsme ta slušná střední třída, máme správnou barvu kůže, nám byt pronajmou, s námi se na úřadě baví, u doktora, zvláště když máte titul, tak s vámi nejednají jako s nesvéprávným, žijeme v názorových bublinách a ve spokojených vztazích...

A přesto se to někdy stane – a to si schválně připusťte, představte si to – že najednou mezi vámi a druhými stojí zeď. Není viditelná, těžko se dokazuje, že tam vůbec je. Vy na ni narážíte, vy neslyšíte to, co se děje na druhé straně, vás ke stolu nepozvali. A když byste něco řekli, máte pocit, že z vás vycházejí jen skřeky, nesrozumitelná mluva. A když byste se ohradili nebo začali o té zdi mluvit, byli byste to vy, ti divní, co neslyší. Ostatní by začali říkat: my se přece navzájem slyšíme. To vy jste ti divní pohani, my jsme přece vyvolený lid. Nebo: Každý má přece šanci, každý se může vypracovat, žádná zeď tu není. Anebo byste dokonce uslyšeli: Je tu zeď, a je to tak správně! Co se ty hrabeš do lepší společnosti, mezi vyvolené?! Co se snažíš? Vždyť jsi už navěky poskvrněn, neobtěžuj, hříšníku, nás čisté. Běž, kam patříš. Na místo! Jak na psa.

A tak to je, jako byste mluvili do zdi. Jako byste v té zdi byli sami zazdění.

Být oddělen a vyloučen. Cítili jste tu bolest? Možná ano, protože jste něco podobného prožili nebo prožíváte. Možná jste bolest necítili, pak děkujte Bohu. A taky chvílku pokorně zpytujte srdce a ohlédněte se, zda váš klid v tomto ohledu není způsoben nějakou neviditelnou zdí, ke které dáváte souhlas.

A teď pozor – přijde rána na solar – takhle se zachoval Ježíš. Zalezl za zdi, do domu, nikoho nechtěl vidět, s nikým se nechtěl setkat. A ženě, která ho přišla poprosit o pomoc, řekl, že nepatří mezi vyvolené. Neznám tě. Nepomůžu ti. Na místo! Jsi míň než pes!

Není v Písmu moc šílenějších míst, kde je nějaký člověk odmítnut od Boha. Odmítnut ve chvíli, kdy člověk prosí. Kdy se pokořuje, kdy nehledá výhody pro sebe, ale bojuje za druhého. A ne, psíci nejsou domácí mazlíčci dnešní doby. A ne, Ježíš tu ženu nezkoušel, není o tom ani zmínka. A ano, Ježíš to tak zřejmě myslel. A ano, Ježíš to pravděpodobně skutečně řekl. Protože tohle by si nikdo nevymyslel, naopak by to evangelisté s radostí vynechali, takhle by Pánu Ježíši pověst kazit nechtěli. A neomlouvejte ho, že byl unavený a na hranici vyhoření, i když i to je možné. Ježíš to skutečně řekl: Jsi pes. A nesluší se vzít jídlo lidem a dát je psům. Hotovo.

Zastavme se u toho... na chvíli. Zastavme se u možnosti, že Ježíš na tvou či mou modlitbu odpoví hrozně krutě. Tvrdě. Mlčením. Nevysvětlí. Může? Nebo nás to uráží? Jak to, že ani nezachoval dekorum? Že to řekl natvrdo: Nezajímáš mě! Žádné ohledy, ani špetka slušného vychování, žádné vysvětlování a omluva: To, co žádáš, je připraveno pro jiné, nazdar! Co se v nás narodí za pocity? Jakou reakci v sobě pozorujeme? Co v nás dělá to, že „Ježíš nefunguje“? Že se k nám nechová jako k vlastním, ale ani jako k cizím, tedy slušně a s úctou? Jen jako k hadru na podlahu? Proč to Ježíš dělá?

Myslím, že nás to uráží. Že nás to vzteká, že nás to bolí. Že nás to zraňuje. Tak my pro tebe nejsme důležití?! Au, to bolí. A fest. A bylo by divné, kdyby nebolelo. Některé lidi tohle nebolí, ale většinou je to proto, že už byli tak zraněni, že ani nečekají, že by je někdo přijal. Prostě je pro ně otupělost tím, čím se běžně brání odmítnutí. Je normální a dobré, když nás to bolí, vzteká a zraňuje, že nás druzí nepřijímají. Nemusíme vydržet vše. Nemusíme vydržet, když nás nepřijímá Bůh. Ale proč to Ježíš udělal, to nevím. Někdy se Ježíš vzpírá našim představám.

Nemusíme vydržet vše. Ta žena v našem příběhu rozhodně nevydržela vše. Mohla odejít a říct si: Ano, není pro mě místo, promiň, že jsem obtěžovala svou pohanskou existencí, už se to nikdy nestane. Tak si nech uzdravení pro sebe, já se zařídím jinak.

Ale ona ne! Ona je naštvaná, neústupná, urputná. A taky má smysl pro humor. A to dost vražedný smysl pro humor. Pohotový. Dostane Ježíše na lopatky s použitím jeho vlastní síly. Podobá se to chvatům sebeobrany, kdy po vás někdo jde, ale vy ho prostě chytíte tak, že změníte směr jeho síly – a už leží na zemi.

Tak takhle ta žena jedná s Ježíšem: Ok, jsem pes, беру, to mě neuráží, ale koneckonců občas i těm dětem něco upadne pod stůl, tak že bychom to jako psi slízli, aspoň nebudeš muset zametat, když si nějaké vyvolené dítko nebude vážit pokrmu.

Možná pomůže se někdy nebrat smrtelně vážně, nebát se, ale právě tak dodat svému požadavku oprávněnou váhu. Postavit se za sebe a za druhé. Před lidmi i Božím synem. Možná je tohle část odpovědi na otázku „Proč takhle Ježíš jedná?“

Koneckonců, takové jednání má tradici i ve vyvoleném lidu – Abraham se taky nežinýroval s Hospodinem smlouvat o Sodomu. A ne jeden žalmista Pánu připomíná jeho vlastní skutky a sliby: Hospodine, fakt si chceš udělat ostudu a jednat úplně jinak, než jsi dosud jednal? Vždyť jsi byl a jsi stále milosrdný, ty se přece držíš své smlouvy. Nemůžeš se jen tak měnit!

Zde naopak žena svým jednáním Ježíšovo smýšlení změnila. Možná měl Ježíš předtím jiný plán – ujišťovat Izrael v jeho víře v Boha a posilovat ho v přelomovém okamžiku dějin. A možná i Ježíš měl omezenou představu svého působení ve světě. Ale žena Ježíši – Ježíši na lopatkách – vlastně říká: Myslíš, že by Boží lásky a moci nezbylo i pro ostatní? I pro nás pohany? Pro nás hříšníky? Že drobek tvojí moci nemůže zbavit mou dceru posedlosti? Nemohl bys změnit názor?

A Ježíš, skoro bych řekla s pobaveným uchechtnutím, odpověděl: No, to bych mohl. Máš recht. Dobře jsi to řekla. Když dojdeš domů, bude tvoje dcera v pořádku. A ano, žena šla a bylo to, jak Ježíš řekl. Zdi, zdi mezi národy, náboženstvími, lidmi nehrály roli. Nebyly, zmizely. Ženská drzá jak lázeňská veverka. A vtipná. Dobře to udělala. Nedovolila ani Božímu synu se schovat do nepřístupnosti, za zeď.

Když se pak Ježíš vrací pohanským územím ke Galilejskému jezeru, doufá asi, že si snad trochu odpočine. Ale ne, už k němu vedou hluchoněmého. Možná je to stejně jako ona

žena pohan, ale i kdyby nebyl, co tak asi může takový hluchoněmý žádat. Je za zdi své hluchoty. A nevíme – chtěl být uzdraven? Přivedli ho tam jeho přátelé. Bylo to dobrovolně? Kdo vlastně chce, aby ten muž byl uzdraven? Možná je hluchým vlastně rád. Kolikrát děláme, že neslyšíme, abychom nemuseli něco změnit, u sebe, ve svém životě, abychom nemuseli reagovat na nějaké slovo (rodiče, manželky, manžela, přátel...). Vždyť je to jednodušší. Být za zdi a neslyšet je někdy taky způsob, jak nebýt znovu a znovu zraňován a nepřijat.

A tak tu ten hluchý stojí, zástupně za všechny naše poruchy komunikace. A všechny úzkosti s tím spojené – není mi porozuměno, nerozumím ti, nechci ti rozumět, nechci, aby mi bylo porozuměno... Je za zdi, zavřený. Ale ať už je to s jeho nemožností komunikovat jakkoliv, není to něco, co je pro Ježíše nepřekonatelné. Ani on nedovolí dítěti Božímu (a ano, možná mu to právě s tou drzou ženskou došlo, že děti Boží jsou i ti psi pohanští), aby zůstalo za zdi, odděleno od lidí, odděleno od Boha. Nedovolí mu schovat se do nepřístupnosti. Přijímá ho – a uzdravuje.

Uzdravení je až magické, hodně tělesné a intimní. Prsty do uší, slina na jazyk. Zvláštní slovo *Effatha*. Otevři se! Možná tohle slovo je to, co je vrcholem textu. Otevři se.

Ježíši, otevři své plány i pro pohany! Ženo, otevři se možnosti uzdravení a přijetí skrze svou pokoru a humor. Chlape, už se otevři a poslouchej, co ti druzí říkají. Lidi, otevřete se druhým. A Bohu. Otevřete se Bohu. A jeho možnostem, které neznají zdi a hranice.

Popravdě, nikdo z nás to nedokáže sám – prolomit ty neviditelné zdi, ať už jsme je budovali, nebo jsme do nich byli zazděni bez přičinění. Ježíš si povzdychá i nad každým z nás a říká: *Effatha*! Otevři se! A pročistí nám uši a znovu vdechne dech života. Otevře nás a znovu stvoří. I Ježíši chvíli trvalo, než mu to došlo, a ani on to nedokázal sám. Potřeboval člověka, který prolomí tu zeď. Jednu urputnou a vtipnou ženskou.

Ale pak už se to nedá zastavit. Zdi padají. Patříš sem, zajímáš mě, potřebuji tě. Není rozdílu, zeď je zbořena, svár odstraněn. Otevři se! Ted'! Amen.

PÍSEŇ: NEZ 241 *Kdo mě z pout mých ven vyvodí*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Bože, ty jsi v světě bydlil s námi. Jsi nám nablízku. Před tvou tváří myslíme na ty, kterým chceme být nablízku my:

Myslíme na ty, kteří jsou šťastní.

Myslíme na ty, kteří jsou smutní.

Myslíme na ty, kteří jsou nemocní.

Myslíme na ty, kteří jsou mladí.

Myslíme na ty, kteří jsou staří.

Myslíme na ty, kteří jsou cizí.

Myslíme na ty, se kterými jsme se odcizili.

Myslíme na ty, kteří jsou nám známí, i na ty, které znáš jen ty.

Chceme se smát a plakat s nimi a žít v míru, obklopeni tvou láskou. Společně k tobě voláme: *Otče náš...*

PÍSEŇ: NEZ 682 *To já, ó Pane můj*

POSLÁNÍ: Iz 35,4-7a

POŽEHNÁNÍ

Jste milováni. Jste požehnáni. Jste požehnáni Boží láskou. Jste požehnáni odvahou – snít o lásce, která je větší než naše myšlení. Jste požehnáni svobodou – svobodou rozdávat svou lásku. Jste požehnáni lehkostí – aby vaše láska byla lehká jako balón vznášející se na večerní obloze. Jste požehnáni divokostí – divokou a nezkrotnou láskou. Jste požehnáni hladem – lačnícím a otevřeným srdcem. Jste požehnáni Boží láskou – která vás obklopuje a nese a nechává vaši lásku narůst křídla. Jste požehnáni ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 756 *Nový den svítá*

Soudy

POZDRAV: Gal 1,3

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista, který sám sebe vydal za naše hříchy, aby nás vysvobodil z nynějšího zlého věku podle vůle našeho Boha a Otce. Jemu buď sláva na věky věků. Amen.

INTROIT: Ž 33,14n

PÍSEŇ: NEZ 135 *Slavit budu Boha svého*

MODLITBA

Náš Pane,

svolals nás, lidi nejrůznějších osudů, vlastností, různé minulosti, abychom tu potkali tvoje dílo.

Veselíme se a radujeme, že nám patří tvoje odpuštění i darovaná naděje. Oslavujeme tě pro blízkost tvého království. Vždyť právě ve tvé blízkosti poznáváme, že neplatí to, co nás sráží a ponižuje, co se nám vysmívá a odsuzuje nás.

Pane, před tebou můžeme vyznat: poznáváme a přiznáváme, kolika lidem jsme ublížili, koho jsme zranili. Vidíme, kolik je v tomto společenství přetvářky, závisti, odsudků, pomluv. Přicházíme však s nadějí, že tvoje slovo na to stačí. Aby zazněla osvobodivá pravda o tom, co jsi připravil. Aby zaznělo pozvání k životu v lásce i ve službě spravedlnosti. Daruj nám to – pro tvého syna Ježíše Krista.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Ž 1

PÍSEŇ: NEZ 755 *Není lepší na tom světě*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v 1Kor 6,1–11.

Jak to chodilo na samotném začátku křesťanství? Má to vůbec cenu? Vždyť přijetí víry s těmi lidmi nic neudělalo. Proč tedy vlastně být křesťanem! K čemu to vede?!

Vede to k tomu, že se věřící mezi sebou soudí a tahají se po právnících? Neměli bychom si v kostele od těchto témat odpočinout? Sama Bible a její svědkové nám předávají taková témata a problémy. Není to divné?

Apoštol vytýká korintskému sboru, že se tam lidé dávají k soudu. Nevšímá si toho, proč k tomu dochází (údajně šlo o nesplácené dluhy). Ale ptá se, jak je možné, že vůbec někdo něco takového udělal. Jak jste mohli dát jeden k druhého k soudu? Bratr s bratrem se soudí – to jste to dopracovali!

Co apoštolovi vadí? Vadí mu malichernost a alibismus. Vás křesťany čeká přece skvělá budoucnost, sláva Božího království! Pro vás je nachystáno sezení u stolu Krista krále a vy budete soudit. Takovou skvělou budoucnost vám Kristus otevřel, k takovému úžasnému výhledu jste zváni. Nemůžete tedy projevit trochu velkorysosti, když jde o vaše dluhy a všelijaké nesrovnalosti? Jak to, že se vy, kteří jste uvěřili Kristu, nedokážete přímo mezi sebou srovnat, když jde o hlouposti?

Apoštol je ironický. Podobně jako když jim napsal, že se u nich objevuje typ víry židovské – tedy touha po moci a zázracích, i typ rozumnosti řecké – touha po harmonii a vyrovnanosti.

A opět to, dost provokativně, dává do souvislosti s tím, co se stalo. Totiž, že se Bůh přiznal k ukřižovanému Ježíši z Nazaretu. A když to takhle dá do souvislosti, tak to opravdu vypadá dost trapně.

Protože o co jde? Jde o naše dluhy? Lidi se trápí kvůli různým věcem, zejména co komu kdo dluží. Jenže do hrobu si ty peníze nevezmou. Podívejte se, co vám Kristus otevřel?! Vždyť je to vaše jednání absurdní!

Apoštol nevydává obecné soudy, píše dopis do konkrétní situace. A rozhodně nechce říct, že zákony, soudy a instituce jsou k ničemu. Nakonec odjinud z Nového zákona víme, že

když ho uvěznili, neváhal se odvolat na svá práva římského občana. V tomto případě ovšem vadí apoštolovi způsob jednání korintských křesťanů, kteří se schovávají za instituce, za znění zákonů. Mám něco proti bratrovi, ale nejdu si to s ním vyřídit přímo z očí do očí. Ani nejdu a neřeknu „já ti to odpouštím“, ale poštvu na něj úřad.

Apoštol několikrát vytýká korintským: jak to, že vy, bratři v Kristu, vy, co spolu chodíte k jeho stolu, vy, co jste údy jednoho těla, nejste schopni zjednat nápravu mezi sebou? To se u vás nenajde ve sboru nikdo, komu byste přednesli svoje spory o nevrácené dluhy? O všelijaké malicherné sousedské nesrovnalosti? To se mezi vámi nenajde ani jeden, kdo by vás porovnal?

Spravedlnost nejde prosadit pouze pomocí úřadů a zákonů – pokud nebudou lidé, kteří ponesou osobně kůži na trh. Množství dokonalých zákonů nevytvoří dokonalou společnost – nenajde-li se v ní dostatek lidí, ochotných nasadit sebe sama pro druhé, biblicky řečeno *hledat spravedlnost*.

Za tím je skryta bolestivá otázka: je k spravedlnosti nutná co nejhustější spleť zákonů, vyhlášek a nařízení? Je nutné obklopit se různými sledovacími zařízeními? Existují místa, kde se nespolehají jen na zákony, ale na lidskou odpovědnost a schopnost posoudit případ od případu, v čem spočívá spravedlivé řešení.

Apoštol píše něco dost provokativního: vyzývá k oběti, k snášení křivd: „Již to je vaše prohra, že se vůbec mezi sebou soudíte. Proč raději netrpíte křivdu? Proč raději nenesete škodu?“

Než radost a sdílení víry utopit v nekonečných soudních přích, to raději strpět škodu, to raději nést křivdu. Protože lépe se dýchá ve společenství, kde si lidé dokáží odpouštět svoje nesrovnalosti a dluhy. Ano, zní to naprosto naivně. A Bible tak docela často zní. Propouštět otroky sedmý rok? (Ex 21,2–6) Co je to za naivitu? Nechávat zemi ladem, aby si oddechla? Nechat její plody pro ty, kteří jsou chudí? (Ex 23,10–11) Kdo to kdy slyšel?

A nejenom že apoštol takhle provokuje, ale co když si jeho slova vyložím obráceně?! Není to náhodou tak, že apoštol zve, abychom se chovali vychytrale a počítali s tím, že holt někdo to vezme na sebe? „Vy však křivdíte a škodíte, a to bratřím! Což nevíte, že

nespravedliví nebudou mít účast v Božím království? Nemylte se: Ani smilníci, ani modláři, ani cizoložníci, ani nemravníci, ani zvrácení, ani zloději, ani lakomci, opilci, utrhači, lupiči nebudou mít účast v Božím království. A to jste někteří byli. Dali jste se však obmýt, byli jste posvěceni, byli jste ospravedlněni ve jménu Pána Ježíše Krista a Duchem našeho Boha.“ (1Kor 6,8–11)

Celá tahle nepěkná situace ukazuje, že apoštolovo kázání o milosti a pokoji do korintského sboru pozvalo a shromáždilo i lidi, které bychom dnes našli spíš ve vězení, pod mosty či ve všelijakých ústavech, nebo alespoň na okraji společnosti. Zvěst o Kristově odpuštění, o šanci, kterou dává i takovým, nad nimiž lidé lámou hůl – tahle zvěst stojí na počátku korintského sboru. Sešli se tam lidé, kteří chtěli uslyšet pozvání k novému obzoru, uslyšeli novou darovanou šanci. Apoštol ukazuje, kudy už cesta dál nevede, jaký životní styl, přístup k druhým nemá budoucnost.

Království Boží si neodemykáme sami – je nám darováno. A díky tomu poznáváme, že stojí za to usilovat o spravedlnost. O poctivost, pravdivost, věrnost ve vztahu k druhým. O velkorysost, snášení utrpení a odpuštění.

Hledání Božího království. Ne hledání vlastní spravedlnosti. V tomto hledání a nacházení jde o život s druhými a pro druhé, o život, kde se společně – s mnoha dalšími – radujeme a veselíme z Kristova ospravedlnění. Nebo jinak řečeno: jde o návrat k Bohu. K tomu, který nám dal život a který nás drží při životě svou milostí, láskou a soucitem.

MODLITBA

Pane,
děkujeme, že nám nastavuješ zrcadlo. Veselíme se z toho, že spravedlnost
k životu nám dáváš ty – kterýs i krev prolil, abychom my živi byli.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 717 *Tvá, Pane, láska nám sílu dává*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Hospodine,
prosíme za církev, aby byla znamením smíření, pokoje a bratrské lásky mezi

lidmi.

Prosíme za ty, kdo rozhodují o spravedlnosti a právu, aby jednali moudře, poctivě a s úctou k důstojnosti každého člověka.

Za lidi, mezi nimiž panují spory, hněv nebo rozdělení, aby našli odvahu k odpuštění a smíření.

Za ty, kdo byli podvedeni, zraněni nebo nespravedlivě odsouzeni, aby neztratili důvěru v dobro a pravdu.

Za všechny, kdo zápasí se svou minulostí a slabostí, aby poznali sílu Božího odpuštění a nový začátek v Kristu.

Za naše sbory, rodiny a společenství, aby v nich rostla vzájemná úcta, trpělivost a ochota nést břemena druhých.

Za nemocné a staré lidi; za lidi, kteří trpí ve válkách; za mocné tohoto světa, otevírej jejich okoralá srdce; za přírodu, která je vykořisťovaná lidskou činností.

Za nás zde shromážděné, aby naše životy byly svědectvím o proměňující moci evangelia.

Ve chvíli ticha se přimlouváme za naše nejbližší...

Pane, smiluj se, Kriste, smiluj se.

A společně ještě takto voláme: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: Mt 5,38–40

POŽEHNÁNÍ: Nu 6,24–26

PÍSEŇ: NEZ 689 *Pane, dej, ať nás nic už nerozdvojí*

SEZNAM ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První Mojžíšova – Genesis	18,20–32	83
Druhá Mojžíšova – Exodus	32,1–6	23
Žalmy	1	95
Žalmy	100,2–3	41
Micheáš	7,18–20	35
Malachiáš	2,1–9	59
Malachiáš	2,10–16	17
Evangelium podle Marka	4,35–41	53
Evangelium podle Lukáše	6,32–36	65
Evangelium podle Lukáše	12,1–3	46
Evangelium podle Lukáše	12,22–31	30
Evangelium podle Lukáše	16,1–13	10
Evangelium podle Jana	6,1–11	77
Evangelium podle Jana	14,27–31	71
List Jakubův	2,12–17	89

SEZNAM TEXTŮ KÁZÁNÍ

Druhá Mojžíšova – Exodus	32,7–14	23
Žalmy	73	71
Žalmy	115,1	41
Příslloví	11,28	10
Izajáš	51,9–16	53
Malachiáš	2,7	59
Malachiáš	2,15	18
Evangelium podle Marka	1,14–20	66
Evangelium podle Marka	7,24–37	90
Evangelium podle Lukáše	11,1–13	83
Evangelium podle Lukáše	12,32–34	30
Evangelium podle Jana	6,35	77
První list Korintským	3,13	46
První list Korintským	6,1–11	95
První list Timoteovi	1,12–17	35

SBÍRKA KÁZÁNÍ PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ (ISSN 0231-7419)

Vydává Českobratrská církev evangelická pro vnitřní potřebu.

Redakce: Ivo David, Alžběta Hatajová, Ondřej Ruml

Editorka, technická redaktorka, obálka: Adéla Rozbořilová

Jazyková redaktorka: Ester Karásková

Objednávky přijímá a rozšiřuje redakce Českého bratra, Jungmannova 9, 111 21

Praha 1, telefon: 224 999 236, ceskybratr@e-cirkev.cz, ceskybratr.cz

© Českobratrská církev evangelická 2026

